

le

e

r

Glasilo Občine
Dolenjske Toplice

številka

195

september 2015

letnik 17/9

Poštnina plačana pri pošti
8350 Dolenjske Toplice

↓ iz vsebine

Dnevi kočevarske kulture	6
Evropski teden mobilnosti	9
Dolina Krke v Sitarjevi hiši	12

↓ beseda uredništva

V septembru je bilo dogajanje zelo pestro. Vinske gorice so bile polne trgačev, ki so pridno rezali grozdje, ki je nato postalo mošt, začela se je šola, mnogi otroci so prvič prestopili vrata vrtca, podobno pa so vrata prvič odprli tudi Dnevi kočevarske kulture, ki jih je občina pripravila v Kočevskih Poljanah in tako v mozaik turistične ponudbe dodala še en kamenček. Vsebinsko pestra je tako tudi nova številka Vrelca, ki bo, verjeli ali ne, prihodnje leto postal polnoleten. Prijetno branje želimo in čim več prijetnih dogodivščin tudi v oktobru.

↓ nagradno vprašanje

V prejšnji številki Vrelca smo bralce in bralke spraševali: Navedite vsaj eno korist savnanja!. Pravih odgovorov je seveda več, dve vstopnici za kopanje v Wellness centru Balnea pa prejme **Suzana Krese, Roška cesta 10, 8350 Dolenjske Toplice**. Novo nagradno vprašanje se glasi: **Navedite rekreativno vadbo, s katero se ukvarjate v prostem času!** Odgovore do 15. oktobra 2015 pošljite na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, s pripisom za Glasilo – nagradno vprašanje. Odgovoru obvezno pripišite tudi davčno številko, sicer nagrade ne bo možno izročiti. Nagradjenec(ka) bo objavljen(a) v naslednji številki.

Nagrada: 2x vstop v bazene v Wellness centru Balnea v Dolenjskih Toplicah. Nagrado poklanjajo Terme Dolenjske Toplice.

→ naslovnica: 1. Dnevi kočevarske kulture

↓ kolofon

Glasilo izdaja Občina Dolenjske Toplice
Uredniški odbor: Mojca Kren, odgovorna urednica, uredniki Rosana Dular, Helena Kulovec, Primož Primec in Janez Šafar.
Priprava za tisk in tisk: Birografika BORI d. o. o.
Naklada: 1400 izvodov
Glasilo Občine Dolenjske Toplice je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 250.
Glasilo dostopno tudi na www.dolenjske-toplice.si.
Obvestilo uredniškega odbora: Zadnji rok za oddajo člankov je 18. v mesecu. Prispevke lahko oddate na spletnem portalu: mojaobcina.si/dolenjske-toplice.si oziroma jih izjemoma pošljete na elektronski naslov: glasilo.dolenjske-toplice@gmail.com. Za prispevke, ki bodo na gornja naslova prispeli kasneje, uredništvo ne more jamčiti, da bodo objavljeni v tekočem izvodu glasila.
Uredništvo si pridržuje pravico do preoblikovanja besedil v vsebinsko in oblikovno primerne članke.

Pismo Soteščankam in Soteščanom

JOŽE MUHIČ, župan

Spoštovani!

Večkrat sem zatrdil, da je Soteska z ostankoma gradov, Hudičevim turnom in ostalimi grajskimi zgradbami ter cerkvijo sv. Erazma biser topliške občine. Tako še vedno mislim. Zato sem se za vaš kraj posebej trudil. Začeli smo zarastlinjevati peskokop in odlično uredili odtakanje meteornih voda iz njega. Gasilcem sem izdatno pomagal, da so zelo poceni dobili lastništvo gasilskega doma. Pokopališče je obzidano z novo oziroma obnovljeno škarpno. Pa še kaj bi lahko nanizal. Da, dal sem zasuti tudi ostanke nekdanjega bazena, ki že dolga desetletja to ni bil več, predstavljal pa je nevarnost in je s svojo zanemarjeno podobo kazil park okoli Hudičevega turna. Tudi mnogi tisti, ki ste takrat pljuvali po meni, ste že ugotovili, da sem naredil prav.

Za vas bi rad še kaj dobrega storil. Za vse seveda ni sredstev, s tistimi, ki bi jih iz proračuna lahko namenili za vaš kraj, pa bi v kratkem lahko lepo uredili okolico vaše cerkve. Asfaltirali bi obe parkirišči, obnovili Auerspergove nagrobnike, uredili ekološki otok in odvodnjavanje s pokopališča. Če se boste strinjali, bomo tja postavili tudi skromno obeležje vsem nedolžnim oziroma civilnim žrtvam vojne. A vse skupaj nima nobenega smisla, če bo pogled na vašo lepo cerkev še naprej zastirala odslužena in preživela mrtvašnica, ki je v delnem lastništvu občine in župnije in ki nikoli več ne bo služila svojemu nekdanjemu namenu. Bolje bi bilo v zgradbi nekdanjega župnišča urediti sobo za pogrebni voziček, ki bi v sili lahko služila tudi za poslovilno vežico.

Ne želim narediti ničesar, prav tako mi zatrjuje tudi gospod župnik, česar ne bi podpirala večina izmed vas. Zato se obračam na vas s prošnjo, da se po svoji najboljši vesti odločite o nadaljnjih korakih pri urejanju okolice vaše cerkve. **Ne prepričujem in ne prosim vas, da dovolite njeno odstranitev, le vaše večinsko mnenje želim vedeti, da bom lahko ravnal po njem!** Nekaj vas pa le prosim: Ne nasedajte tistim, ki pritiskajo na vas in od vas celo zahtevajo podpise proti odstranitvi, temveč se odločite tako, kot mislite, da je za Sotesko najbolj prav!

Predlagam, da se v **petek, 16. oktobra tega leta, ob 18.30** sestanemo v vašem gasilskem domu, kjer se bomo pametno pogovorili o usodi vaše mrliške vežice ter na koncu s tajnim glasovanjem tudi sprejeli večinsko odločitev.

Veliko razuma vam želim in vas lepo pozdravljam!

Sofinanciranje jezikovnih, računalniških in strokovnih izobraževanj

RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO

Sofinanciranje stroškov izobraževanja mikro in majhnih podjetij/ podjetnikov je pomemben program spodbujanja podjetništva, v katerega se vključujejo lokalne skupnosti na Dolenjskem. Mikro in majhna podjetja in podjetnike s sedežem v občinah Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Mokronog-Trebelno, Novo mesto, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje in Žužemberk vabimo k prijavi na sofinanciranje jezikovnih, računalniških in strokovnih izobraževanj.

Sofinanciranje obsega do največ 50 % sofinanciranja **stroškov jezikovnih, računalniških in strokovnih izobraževanj** (individualni ali skupinski), ki jih izvajajo pristojne institucije. Sofinanciranje se nanaša na pokrivanje **cene udeležbe na izobraževanju** (DDV, gradivo, prevoz, prehrana, nastanitev in drugi morebitni stroški so iz sofinanciranja izključeni). Sofinanciranje se zagotavlja za tečaje, izvedene **od 1. septembra 2015 dalje, z zaključkom najkasneje do 29. februarja 2016.**

Na podlagi pogodb z dolenjskimi občinami Razvojni center Novo mesto d.o.o. zagotavlja posameznemu podjetniku/podjetnici ali podjetju sofinanciranje za skupno največ štiri posamezne udeležence izobraževanj (na podlagi upravičenosti do sofinanciranja, razpoložljivih sredstev občin za ta namen in predloženih dokazil v prijavi), in sicer:

- za prvega in drugega udeleženca **do 50 % cene** posameznega tečaja, vendar **največ 250 EUR** na udeleženca (brez DDV),
- za tretjega in četrtega udeleženca **do 25 % cene** posameznega tečaja, vendar **največ 125 EUR** na udeleženca (brez DDV).

Popolne prijave za sofinanciranje je treba dostaviti do **vkjučno srede, 14. oktobra 2015, do 12. ure.**

Kontakt: tel. št. (07) 33 72 982, e-naslov: izobrazevanje@rc-nm.si.

Zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov iz gospodinjestev

SONJA KOLENC, Komunala Novo mesto

Akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjestev na terenu bo letos potekala tako kot vsako leto v oktobru. Zbiranje nevarnih odpadkov iz gospodinjestev na terenu, to je s premičnim vozilom, se bo začelo 5. oktobra in bo trajalo do 9. oktobra 2015 po različnih občinah.

V občini Dolenjske Toplice bomo sprejemali zbrane nevarne odpadke na parkirišču pri osnovni šoli Dolenjske Toplice **v torek, 6. oktobra, od 11:30 do 14:30.**

Ker so nevarni odpadki težko razgradljivi in povzročajo ljudem in naravi veliko škodo, zahtevajo poseben način odstranitve. Želimo si, da bi čim več občanov prineslo te odpadke do premičnega vozila na zbirno lokacijo.

Nevarni odpadki, ki se jih bo zbiralo v času akcije:

- baterije,
- zdravila (mazila, posipi, tablete, sirupi, termometri),
- čistila in kozmetika (pršila, ličila),
- ostanki lakov, barv, lepil, topil (smole, hladilne tekočine, kiti, kozmetični izdelki),
- odpadna olja (ostanki motornih in jedilnih olj in maščob),
- onesnaženi sodi (do 200 l),
- akumulatorji in škropiva (pesticidi, insekticidi, fitofarmacevtski pripravki),
- zaoljene krpe, filtri,
- neonske cevi,
- tonerji in
- manjša odpadna električna in elektronska oprema.

Premični vozilo bo na posamezni lokaciji skupaj s strokovnjakom stalo tri ure.

Zakaj je pomembno ločeno zbiranje nevarnih odpadkov?

Nevarni odpadki vsebujejo snovi, ki so nevarne za okolje, zato bi v fazah razkroja lahko ogrozili podtalnico in druge vodne vire, zrak ali prst, s tem pa tudi naše zdravje. Kako pomembno je pravilno odlaganje nevarnih odpadkov, lahko ponazorimo z baterijo, ki jo odvržemo v posodo za ostanek odpadkov. Baterija težke kovine, ki jih vsebuje (kadmij, krom in nikelj), izpusti in prenese tudi na nenevarne odpadke.

Nasvet

Pri prepoznavanju nevarnih odpadkov so nam v veliko pomoč simboli, ki jih najdemo na nevarnih snoveh in njihovi embalaži (oksidativno, vnetljivo, eksplozivno, jedko, strupeno, zdravju škodljivo ...).

Kam gredo nevarni odpadki?

Nevarne odpadke iz gospodinjestev se preda specializirani organizaciji, ki je registrirana za zbiranje in odstranjevanje nevarnih odpadkov. Nekatere odpadke predelajo v sekundarno gorivo za cementarne (olja in razredčila), nekatere sežgejo (zdravila, sredstva za zaščito rastlin), kisline nevtralizirajo, baterije pa predelajo.

INTERVJU Z ŽUPANOM

"Objekt propada, namesto da bi služil kot izhodišče za obiskovalce Roga."

UREDNIŠKI ODBOR

V septembrski številki smo se v intervjuju z županom vnovič dotaknili nekaj tem, ki so zaznamovale zadnje obdobje v občini - od vrtca, javne razsvetljave, Kočevskega roga in še česa. Če pa je morda kakšna tema, ki bi jo bralci in bralke želeli izpostaviti v katerem od prihodnjih intervjujev, pišite na glasilo.dolenjske.toplice@gmail.com.

V septembru je zaživela enota vrtca v Topliški vasi, otroci so že zapolnili prazne prostore. Torej lahko sklepamo, da je vse dokončano, pridobljena vsa dovoljenja?

Tako sem obljubil in tako je. Bilo je nekaj nepredvidenih zapletov z načrtovanjem, potem s soglasji sosedov in na koncu smo morali tlake še dodatno in malo dalj sušiti, da so pleničkarji že prvi šolski dan prišli v zdrav, suh, svetel in zelo lep prostor.

”

Obljubil sem jim, da bodo prvi na vrsti za namestitev novih luči.

V času občinskega praznika ste namenu predali javno razsvetljavo v Dobindolu. Zakaj ste se odločili, da najprej opremito to vas? Morda zato, ker so si tam, tako je bilo slišati ob volitvah, želeli drugega župana?

Tam so mi na predvolilnem srečanju očitali, da sem na njihovo vas pozabil in mi kot najbolj akuten problem predstavili javno razsvetljavo. Obljubil sem jim, da bodo prvi na vrsti za namestitev novih luči in besedo sem držal. Ne glede na njihove želje in volilni rezultat v njihovi sredini sem tudi njihov župan in se trudim, da bi bila proračunska sredstva pošteno in enakomerno porazdeljena po vseh delih občine.

V zadnjem času sta se zgodili dve kraji na strehi mrliške vežice v Dolenjskih Toplicah. Nepridipravi so odnesli precej vrednega bakra. Kaj je občina ukrenila glede sanacije in predvsem glede nadaljnega varovanja tega objekta?

Žal se je to res zgodilo. Škoda je bila velika, zato smo morali za popravilo pridobiti več ponudb, kar je zahtevalo določen čas. Namestili smo elektronsko varovanje, da bosta policija in naš pogodbeni partner ob morebitni novi kraji takoj dobila signal in ukrepala.

Kakšni pa bodo stroški popravila strehe in kdo to plača?

Lastnik objekta je občina in kot taka tudi nosi stroške sanacije. Žal proti kraji strehe nismo zavarovali, zato bomo račun, ki bo glede na najugodnejšo ponudbo znašal prek pet tisoč evrov, plačali iz proračuna.

”

Trudimo se, da občani njegove upokojitve ne bodo čutili.

Že dolgo sameva nekdanja restavracija pri Bazi 20. Kaj nameravate s to stavbo?

Lastnik zgradbe ja Krka d. d. Z njo nimajo, kot so pojasnili, nikakršnih načrtov, pristali pa bi na odkup po njihovi knjigovodski vrednosti. Ta znaša na okroglo 330.000 evrov. Da bi dobili ponovno uporabno dovoljenje za gostinsko in kongresno dejavnost, bi bil potreben še dodaten vložek okoli

250.000 evrov. Zaradi tako visokih števil niti nikakršnega zanimanja niti za odkup zgradbe niti za oživitev gostinskega lokala.

Trenutno stanje je porazno. Objekt propada, namesto da bi služil kot izhodišče za obiskovalce Roga in njegovih znamenitosti in je, milo rečeno, v sramoto tako občini kot lastniku. Že dalj časa se trudimo skupaj z Zvezo borcev za vrednote NOB, Dolenjskim muzejem, Zavodom za varstvo kulturne dediščine in Društvom za vzdrževanje partizanskih grobišč v Rogu, da bi mu dali nove vsebine. A brez finančne injekcije, ki bi jo po logiki moral nositi lastnik, so vsi naši računi brez krčmarja. Zato med nami tečejo tudi pogovori o prenosu lastništva, s čimer bi prek novega LAS lahko računali tudi na nepovratna sredstva.

Kakšne pa so te nove vsebine - konec koncev gre za edinstven kulturni spomenik, ki ima večji turističen potencial, prav tako Kočevski rog?

Vaša ugotovitev je točna. Restavracija bi bila informacijska točka in dobro izhodišče za celo paleto turističnih dejavnosti v Rogu. Predvsem imam v mislih ogled kulturnih znamenitosti, kot so Baza 20, partizanske bolnišnice in pokopališča. Nadalje so v bližini ostanki mnogih kočevskih vasi, ledeni jami na Kunču in pod Jelenico, polharska učna pot, vrhova Veliki rog in Pogorelec, nekaj ur hoje je tudi do ostankov roških žag in Rajhenavskega pragozda. Da ne naštevam dalje. Ogledi teh krajev, ki so zanimivi za pohodnike in kolesarje, bi močno popestrili turistično ponudbo, hkrati pa bi z obiskovanjem poskrbeli, da ne bi utonili v pozabo.

”

Namestili smo elektronsko varovanje.

Preden ste postali župan ste bili zelo dejavni v omenjenem Društvu za vzdrževanje partizanskih grobišč v Rogu, ki pa lani ni dobilo nič sredstev od občine. Gre tukaj za kakšen osebni zadržek? Kje je razlog za to?

Bil sem kar aktiven in vem, da sem tudi nosil levji delež dela in uspehov. Žal smo se pred leti z vodstvom razšli. Na letošnjem občnem zboru sem bil s strani članov res deležen očitkov, da naša občina ni nič prispevala v njihovo blagajno. A dejavnost društev se financira prek razpisov, če pa imajo daljnoročno načrtovan konkreten projekt, lahko občinski svet v proračunu za ta namen predvidi posebno postavko. Lani niso kandidirali za nikakršna sredstva, zato očitki niso bili upravičeni.

Zakaj ste se razšli?

Društvo je imelo okoli 600 članov, med temi nas je bilo nekaj zelo aktivnih in smo želeli narediti veliko več kot zgolj dvakrat letno organizirati čiščenje in se še vsako poletje poveseliti na srečanju. Dejavnost društva smo želeli razširiti na organizacijo pohodniških in učnih poti, nadaljnje raziskovanje zgodovine bolnic in grobišč ter ravnanja s posmrtnimi ostanki, označevanje grobišč in krajev, kjer so bile bolnice. Želeli smo, da bi naše delo predstavljali javnosti samo

pooblaščen člani društva, taki, ki so večji stikov z občinstvom. V tistem času je bilo to zelo pomembno, saj bi bilo naše delovanje, če bi bilo dobro predstavljeno javnosti, močna protiutež nenehnemu preštevaniu kosti žrtev povojnih pobojev. To so in še vedno zelo uspešno izvajajo zagovorniki kolaboracije, predvsem v predvolilnih časih. Ker sem vztrajal v tej smeri, sem bil, ob silovitem podžiganju nekega v Kumrovcu spečenega novinarja, označen za nezaželenega in sem se umaknil.

Društvo je dobilo nov zagon z novim vodstvom in upam, da bo uspešno.

”

Zadeva je še vedno na sodišču.

Topliški zobozdravnik odhaja v pokoj. Kaj to pomeni za zobozdravstveno oskrbo občanov?

Trudimo se, da občani njegove upokojitve ne bodo čutili. Imamo razgovore z dvema mladima zobozdravnikoma, ki sta zainteresirana za organizacijo zobozdravstva v Dolenjskih Toplicah. Eden izmed njiju bi nadaljeval prakso dr. Gazića, v njegovi ordinaciji, drugi pa bi si uredil ordinacijo povsem na novo. Koncesijo bomo podelili tistemu, ki bo izpolnjeval vse zahtevane pogoje in ki bo za naše občane bolj ugoden.

Veliko prahu so pred časom dvignile tudi vinjete, ki ste jih za novoletno darilo namenili zaposlenim na občinski upravi. Kako se je končala ta zgodba?

Zadeva je še vedno na sodišču. Kjer je tožnik, je namreč tudi sodnik. Očitajo mi, da je bil napačen postopek plačila. Na to me je, ko sem jih prosil za mnenje, že davno opozorilo Računsko sodišče in mi svetovalo, naj napako popravimo in prejete zneske vrnemo. To smo seveda naredili, ne glede na to pa mora sodišče postopek speljati do konca. Kako se bo končalo, bomo videli najbrž čez kakšno leto dni.

Ob praznovanju občinskega praznika je bilo slišati nekaj kritik glede grba občine, ki da ne predstavlja Dolenjskih Toplic. Hkrati pa občina nima županske verige, ki jih ponekod imajo. Ste kaj razmišljali v tej smeri?

Občinski grb naj bi na oblikovno dovršen način prikazoval najpomembnejše trajne ali zgodovinske posebnosti občine. Hkrati bi moral biti tudi razumljiv in tako preprost, da bi ga lahko narisali že

otroci v vrtcu. Naš grb ponazarja vodo, vrelec in hribe in nosi solidno sporočilo o topliški občini. Ni pa oblikovan po heraldičnih načelih, zato je res bolj podoben emblemu kot grbu. Vendar je bil uradno sprejet za grb in kot tak služi svojemu namenu.

Ampak ni problem grb. Problem je, da v splošnem premalo spoštujemo tako svojo občino z izvoljenimi predstavniki ljudstva vred kot državo. Ne izobešamo zastav, če jih že, jih velikokrat namestimo ob neprimernih priložnostih ali narobe. Prav tako nespoštljivi smo do slovenske himne. K posebej svečanemu vzdušju ob občinskih praznikih, podeljevanjih priznanj in visokih obiskih bistveno pripomore tudi županska veriga. Ob obisku predsednika republike smo jo mnogi pogrešali. Če ne bi morali tako zelo paziti na vsak cent, bi jo zagotovo imeli tudi mi.

Bi bil pa zelo vesel, če bi tudi občani povedali svoje mnenje glede grba in županske verige. Če bi bilo veliko ljudi za sprejem boljšega, po heraldičnih načelih oblikovanega grba, in za to, da oblikujemo, nabavimo in uporabljamo župansko verigo, bi oboje vnesli v statut in uporabljali. Seveda pa je to povezano tudi s stroški, za vsako okoli tri tisoč evrov.

”

Takih pobud, pa četudi bi zvenele kot kritika, sem vesel.

Dotakniva se še parka za posipanje pepela. Po napisu sodeč je Anamarija Šobar prva, ki je posipana v njem. Ali za napis poskrbijo svojci? Kako boste nadalje urejali to območje, ki zdaj ni niti ograjeno?

Da, gospa Šobarjeva je prva, ki počiva v tem parku. Za napis naj bi seveda poskrbeli svojci oziroma skrbniki, a za gospo Ano Marijo Šobar je napis plačala občina, tako kot tudi pogreb in doplačilo za bivanje v domu ostarelih. Naj počiva v miru!

Park je, z izjemo ograje, že dokončno urejen. Osebnost sem z njim zelo zadovoljen. Oblikovan je po moji zamisli, ki se je potrdila kot odlična. Marsikdo se ne spomni več, kako je bilo tam videti pred tem.

Ker je ograditev povezana s stroški, sem odločitev o ograji malo zavlekel, v upanju, da sploh ne bo potrebna. A je precej občanov negodovalo. Nazadnje je prišla k meni gospa Marica Klobučar oziroma, kot jo poznajo starejši Topličani, Korenčeva Marica. Gospa me je na tako slikovit način prepričala, da je ograja potrebna, da bo najpoznejše do vseh svetih nameščena. Takih pobud, pa četudi bi zvenele kot kritika, sem vesel.

Varna udeležba pešcev v cestnem prometu

HELENA GORŠE,
predsednica Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Dolenjske Toplice

V oktobru 2015 se začne nacionalna preventivna akcija za večjo varnost pešcev. Terenski preventivni akciji Večja varnost in vidnost pešcev na prehodih se pridružujeta tudi topliška občina in njen svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Javna agencija RS za varnost prometa bo za namen akcije in večjo varnost pešcev v prometu zagotovila odsevna telesa, ki jih bo mogoče prevzeti ob izvedbi preventivne akcije in kasneje v TIC-u. Preventivna akcija bo potekala v **četrtek, 1. oktobra 2015, v pozno popoldanskem oz. večernem času**, ko je vidljivost zmanjšana in je za varno udeležbo v prometu treba uporabiti odsevna telesa.

Po podatkih Javne agencije RS za varnost prometa delež umrlih pešcev v lanskem letu predstavlja 13 % med vsemi smrtnimi žrtvami prometnih nesreč. Povečuje se število hudo poškodovanih pešcev. Med pešči so

najbolj ogroženi starejši ter otroci in mladostniki.

Večina prometnih nesreč z udeležbo pešcev se zgodi znotraj naselij. Med vzroki za prometne nesreče z najhujšimi posledicami za pešce so tudi neupoštevanje in odvzem prednosti pri prečkanju ceste, tudi na označenih prehodih za pešce. Največ tovrstnih prometnih nesreč z udeležbo pešcev se zgodi v jesensko-zimskih mesecih, od oktobra do marca, v popoldanskem oziroma večernem času, ko je vidljivost najslabša.

Pešči iz Dolenjskih Toplic: bodimo odgovorni udeleženci v prometu, upoštevajmo pravila ravnanja v cestnem prometu, v popoldanskem in večernem času poskrbimo, da bomo z uporabo odsevnih teles kot udeleženci v cestnem prometu vidni, saj vidnost v prometu pomeni tudi večjo varnost za vse udeležence v cestnem prometu.

Dnevi kočevarske kulture

UREDNIŠKI ODBOR
ORGANIZATORJI DNI KOČEVARSKE KULTURE

Dober teden dni v septembru je bilo v občini Dolenjske Toplice, predvsem v Kočevskih Poljanah, vse v znamenju Kočevarjev. V nekdanj kočevarski vasi so se namreč odvijali prvi dnevi kočevarske kulture, katerih namen je ohranjati jezik, šege, navade, identiteto, kulturno in stavbno dediščino Kočevarjev staroselcev, ki so nekdanj živeli na tem območju. Odziv je bil, so zadovoljni na občini, ki je dogodke organizirala, odličen. Idejo sta podprla tudi slovenski predsednik **Borut Pahor** in **dr. Clemens Koja**, avstrijski veleposlanik v Sloveniji, ki sta bila častna pokrovitelja dogajanja.

Letos mineva 800 let od prve omembe Toplic v pisnih virih. Skoraj 700 let pa so na tem območju prisotni Kočevarji, ki so močno prispevali k razvoju tega območja, zato se je prirediteljem zdelo prav, da se jim na simbolni ravni zahvalijo za ta prispevek, hkrati pa je to nova vsebina v obstoječi turistični ponudbi.

A namen dni kočevarske kulture ni zgolj enkrat, želijo namreč, da bi dnevi postali tradicionalni - vsako leto jih bodo pripravili v drugi občini, na ozemlju katerih so nekoč živeli Kočevarji. Prihodnje leto bo tako na vrsti Kočevje, tudi v topliški občini pa bodo takrat pripravili kakšnega od spremljajočih dogodkov.

Vaščanke in vaščani Kočevskih Poljan so pred dnevi kočevarske kulture dodobra počistili vas ter za uvod v praznovanje na vhodu v vas postavili mlaj. Sodelovali so skoraj vsi, eni z delom, drugi pa so prinesli pijačo.

Pohoda po poti Kočevarjev se je udeležilo 30 pohodnikov, vodila pa ga je Urška Kop.

Na slikarskem extemporu KUD-a Dolenjske Toplice je sodelovalo 12 slikark in slikarjev: Rezka Arnuš, Darko Blažič, Zdravko Červ, Boža Jambrek, Tomaž Kocuvan, Bojan Kiski, Tadej Kramaršič, Vlatka Lugar, Vera Lukšič, Brane Praznik, Vida Praznik in Irena Štangelj Pavlakovič. KUD Dolenjske Toplice se zahvaljuje sponzorjem, brez katerih izvedba ne bi bila mogoča: Občina Dolenjske Toplice, Terme Krka, PE Dolenjske Toplice, Gostišče Oštarija, Občina Straža, Notarska pisarna Tiran Novo mesto, Gažič dr. Zlatko, zobna ambulanta Dolenjske Toplice, Okvirjanje slik Štefan Pepelnak s.p., Gostišče Kolesar in Peter Verderber iz Bele krajine. Razstavo del so odprli še v sklopu dni, in sicer 16. septembra v KKC-ju, kjer bo na ogled vse do 13. oktobra.

Kaj se je še dogajalo?

TIC Dolenjske Toplice je v sklopu dni pripravil brezplačne vodene ogleds Kočevskih Poljan, svoja vrata je za brezplačen ogled v teh dneh odprla tudi muzej Kočevarjev staroselcev v Občicah.

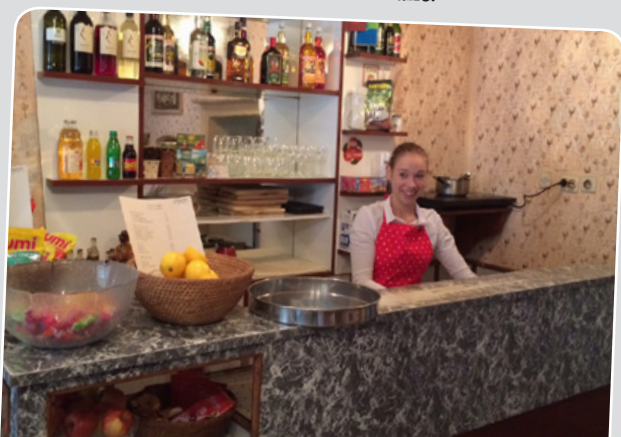
V dvorani Augusta Schaura in v KKC-ju so si lahko obiskovalci ogledali film Dežela Kočevarjev, ki je v celoti posnet oz. sinhroniziran v kočevščini. Film režiserja dr. Uroša Zavodnika in producenta Hermanna Leustika - oba sta se projekcij tudi udeležila - govori o usodi kočevskih Nemcev, njihovi več kot 600-letni kulturi na Kočevskem ter njihovem svojskem jeziku. Projekcije filma v Kočevskih Poljanah se je udeležil tudi glavni igralec filma, Frank Mausser, ki svojo vnukinjo in s tem tudi gledalca, vodi po poteh svojega zgodnjega otroštva: od rojstnega Starega Loga na Kočevskem prek Avstrije, kjer je začel šolanje, ZDA, kjer je živel 17 let itd. Za Mausserja dvoma ni, Kočevsko čuti kot svojo domovino, kot domovino prednikov, čeprav jo je zapustil, ko je imel štiri leta. Kadar se zazre v daljavo, namreč v spominih še vedno vidi „Deželo Kočevarjev“. V KKC-ju pa so si film med drugim ogledali župan Jože Muhič, poslanka Urška Ban in novomeška mestna svetnika Mateja Kovačič.

Kočevarska narodna noša

Gostišče Oštarija je te dni oživilo gostilno Pri Marici in poskrbelo za promocijo kočevarske hrane.

Fotografski natečaj Janeza Konečnika

Za otroke so v KKC-ju pripravili lutkovno predstavo z delavnico V deželi Kačarji - Zakaj je medved izgubil rep?

Ob tej priložnosti so izdelali tudi spominsko ploščo, ki bo vsako leto odšla organizatorjem dni kočevarske kulture.

Maridi Tscherne je v dvorani Augusta Schaura predstavila brošuro Zavoda Mošnice: Kuhinja Kočevarjev. Recepte so članice DPŽ Dol. Toplice zbrale v okviru projekta LAS Liedler, ki je tudi omogočil tisk. Obiskovalci so lahko poskusili tipična kruha iz "Mošnic"; zmesni kruh iz pšenične, koruzne in ovsene moke ter koruzni kruh s čebulo in orehi, ki so ga pekli ob trgatvi, košnji, ličkanju koruze in težjih opravilih. H kruhu sodi tudi žitna klobasa s prosom, ki so jo nekoč izdelovali Kočevarji, a se jo še danes lahko kupi v Črnomlju. Na pokušini sta bila doma orehovec in vino z Malega Riglja, ki so ga gospodinje nekoč pogosto uporabljale tudi za kisanje enolončnic in pripravo vinske omake. Obiskovalci pa so lahko pokusili tudi nekatera peciva: korenčkovo, koruzno in ajdovo torto. Zaradi velikega zanimanja je kuharica že pošla, v pripravi pa je že nova.

Za vse tiste, ki so želeli nekaj več izvedeti o jeziku Kočevarjev, so pripravili hitri tečaj kočevščine, kjer so se udeleženci naučili, kako se predstaviti, povprašati po imenu, pozdraviti in se zahvaliti. Glavno pozornost so namenili branju, saj si bodo slušatelji le tako lahko pomagali s Kočevarsko-slovenskim slovarčkom, ki ga je izdala voditeljica tega hitrega tečaja Maridi Tscherne.

Župnijski pevski zbor župnije Kočevske Poljane pod vodstvom Andreja Černeta je pripravil krajši koncert kočevarskih ljudskih pesmi. Že med sv. mašo, ki jo je daroval domači župnik Dušan Kožuh, so pevke zapele tri Marijine pesmi v kočevščini, kar ni nič novega, saj so ob različnih priložnostih že večkrat pele v kočevščini.

Zaključna prireditev

19. septembra so prve dni kočevarske kulture sklenili zaključno prireditvijo. Na njej so obiskovalci lahko slišali, kako zvenijo različne kočevarske pesmi, poleg kočevarske kulture pa so predstavili tudi različne ples. Med nastopajočimi so bili skupina Cantate Domino iz Kočevja, folklorna skupina TD Pod Srebotnikom, učenci OŠ Dolenjske Toplice, otroška skupina Zavoda Mošnice-Moschnitze, Kvartet Aeternum in Darko Šenica, član KUD Vesel teater. Na prireditvi, ki jo je povezoval Uroš Mavsar, je župan občine Dolenjske Toplice Jože Muhič predal spominsko ploščo oz. štafeto organizatorju 2. dni kočevarske kulture, podžupanu Občine Kočevje Romanu Hrovatu. Ploščo je izdelal domači mojster Andrej Černe in bo vsako leto romala v občino, ki bo nosilka te prireditve. Program je zaključila zabava s Topliško pomladjo.

Poleg občine so pri organizaciji sodelovali še Vaška skupnost Kočevske Poljane, Zavod za ohranitev kulturne dediščine Mošnice-Moschnitze in TIC Dolenjske Toplice, partnerji pa so bili: Zveza kočevarskih organizacij, Kočevarsko domovinsko društvo Celovec, KUD Dolenjske Toplice, Župnija Poljane, Turistično društvo pod Srebotnikom, Društvo upokojencev Dolenjske Toplice, Društvo Kočevarjev staroselcev, Gostišče Oštarija, Občina Kočevje, OŠ Dolenjske Toplice, OŠ Semič, Pokrajinski muzej Kočevje, Društvo za razvoj narodnozabavne glasbe Topliška pomlad in Društvo likovnih ustvarjalcev Semič.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 2015

Potuj raznoliko! Izbiraj. Spreminjaj. Združuj.

Tudi letos je od 16. do 22. septembra potekal Evropski teden mobilnosti (ETM). Letos so ga združili s kampanjo Potuj raznoliko. IZBIRAJ. SPREMINJAJ. ZDRUŽUJ. je slogan, ki povzema osrednjo temo letošnjega ETM. Spodbuditi nas želi k razmisleku o vseh možnostih prevoza, ki so nam na voljo. Akciji se je z različnimi aktivnostmi priključila tudi Občina Dolenjske Toplice. Ob koncu dogodka so s pomočjo sponzorjev in donatorja izmed udeležencev, ki so sodelovali vsaj v dveh demonstracijah, izžrebali prejemnike koles, kart za kopanje in kosil.

Pri osnovni šoli so 9. septembra izvedli program prometne varnosti Jumicar.

Po trasi bodoče kolesarske povezave Sava - Krka bike so se kolesarji odpravili 19. septembra, dva dni pred tem pa je bil kolesarski izlet po občini.

Mini prometni poligon

Ob dnevu brez avtomobila, 22. septembra, so se otroci preizkusili na mini poligonu s poganjalčki, ustvarjali so na ulici ter spoznali delo policista in redarke.

MAJDA GAZVODA, občinska uprava
KARMEN CESAR, MAJDA GAZVODA, OŠ DOLENJSKE TOPLICE

Interaktivna predstava za otroke Cesta ni igrišče.

Udeleženci dneva brez avtomobila so spoznali nordijsko hojo.

Predstavitve sekcije gorskih kolesarjev pri ŠKD Pank kura.

Vesel teater je vnovič poskrbel za smeh in pripravil skeč Dan brez avtomobila.

Zgled ob dnevu brez avtomobila je dal tudi župan Jože Muhič in se v službo pripeljal s kolesom.

ZAHVALA

Občinska uprava se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali oziroma omogočili izvedbo ETM: Občina Dolenjske Toplice, Osnovna šola Dolenjske Toplice, Terme Krka Dolenjske Toplice, Policijska postaja Dolenjske Toplice, Medobčinski inšpektorat in redarstvo, Trgovina in servis koles Smole, Agencija RS za varnost prometa, Društvo upokojencev Dolenjske Toplice, ŠKD Pank kura, KUD Vesel teater, Krka d. d., GPI Tehnika d.o.o. in Gostišče Oštarija.

Zaživel vrtec v Topliški vasi

UREDNIŠKI ODBOR
OŠ DOLENJSKE TOPLICE

Doslej prazni prostori v objektu Hrast v Topliški vasi so od septembra dalje polni smeha, veselja, sem pa tja pa se prikrade tudi kakšna solzica. Zdaj pet, do januarja pa bo v teh prostorih v varstvu 11 malčkov, otrok prve starostne skupine vrtca Gumbek, ki so jih v prijetno bivanje v urejenih prostorih na uradnem odprtju s pesmijo pospremili starejši vrtičkarji.

Na občini so se za preureditev praznih občinskih poslovnih prostorov odločili potem, ko je bilo jasno, da bodo morali zaradi upokojitve zapreti enoto v Obrhu. Dela so bila vredna 55 tisočakov, od tega so iz državnega proračuna pridobili dobrih 35.700 evrov, ostalo dodali sami, približno štiri tisoč evro pa so imeli še stroškov z dovoljenji, dokumentacijo ter priklopom elektrike in vode, je pojasnil župan **Jože Muhič**.

V novih prostorih, ki jih je izvajalec Akvaing d. o. o. iz Ljubljane uredil v dveh mesecih, so tako igralnica, garderoba, sanitarije, delilna kuhinja in servisni del, kjer je toplotna črpalka za ogrevanje prostorov. V neposredni bližini pa so zunaj postavili še manjše ograjeno otroško igrišče, ki ga bodo malčki bržkone napolnili s smehom, dobro voljo in veliko energije.

Dolenjske Toplice plešejo

PRIMOŽ PRIMEC, vodja TIC-a

Zaključek poletja je v Dolenjskih Toplicah že nekaj let namenjen plesu. Sklop poletnih prireditev v organizaciji domače občine, ki so na Sokolski trg ob petkih in sobotah tudi letos privabile številne obiskovalce, namreč zadnjo avgustovsko nedeljo sklene dogodek Dolenjske Toplice plešejo. Na prireditvi, ki tradicionalno pritegne veliko obiskovalcev, se predstavijo različne skupine, ki se ukvarjajo z raznovrstnimi plesi - tako so nastopili Folklorna skupina DPŽ Dolenjske Toplice pod mentorstvom **Franca Šprajcerja**, Plesni center Dolenjske, trebušna plesalka Laura, hip hop mame, ki jih vodi **Simon Cerjak**, Country Koral in topliški koralčki, ki jih vodi **Jasmina Tekavčič**. Topliškemu občinstvu se je predstavila tudi priložnostna glasbena zasedba Džezus kvartet (**Tomaž Zupančič**, **Lenart Merlin**, **Rok Klobučar** in **Simon Rezelj**).

Na pomoč pri organizaciji so občini vnovič priskočili člani Turističnega društva Pod Srebotnikom, ki so za vse nastopajoče pripravili brezplačno malico.

Topliško kritično oko?

DUŠAN KOŽUH, župnik

Rubrika Topliško kritično oko v Glasilu Občine Dolenjske Toplice bi bila, glede na dosedanje prispevke, lahko imenovana tudi "Kritično oko Neve Železnik". Menim, da bi morali biti prispevki, tudi tisti negativno kritični, v iskanju preverjenih dejstev, objektivni in nepristranski. Še bolj bi to pričakoval od novinarja. Gospa Neva Železnik se je v zadnji (194.) številki občinskega glasila s svojim kritičnim očesom usmerila tudi na cerkveno področje, namreč na stoječo uro na zvoniku župnijske cerkve v Dolenjskih Toplicah. S kakšno pravico, kar tako povprek, si dovoli zapisati, da "prave volje za popravilo pa ni in ni ..." Zapiše, da že od fotografije, nastale za monografijo Dolenjske Toplice v odsevu časa, do danes ura na zvoniku kaže točno tri. Torej stoji. Ne, gospa Neva, ura stoji že veliko dlje - najmanj 40 let! Omenja urarje, ki bi uro spravili v tek. Obstajajo, čeprav bi jih najbrž v slovenskem prostoru prešteli na prste ene roke. Pri tem pozabi povedati, da bi popravilo stalo nekaj tisoč evrov. O tem se pač ni pozanimala. Mislim, da bi se kot novinarka morala. Tudi o tem, od kdaj in zakaj so ure na zvoniku. Preprosti, revni ljudje niso imeli ur. Imeti uro je pomenilo pravo bogastvo. Upravičeno domnevam, da jo avtorica članka ima. Ljudem je čas kazala ura na zvoniku. Če niso bili v vidnem polju z zvonikom, so šteli udarce ure. Od 11-krat v roku ene ure, ko je bila ura ena, do 22-krat, ko je bila ura dvanajst, je ura s posebnim kladivom udarila na zvon. Gospa, ki želi, da se uro obnovi, si najbrž želi, da bi tudi v tišino in spokojnost Topliške vasi noč in dan odzvanjalo bitje ure? Ob skrbi za 12 cerkva in ostale cerkvene stavbe, za oltarje in strehe verjemite, da obnova ure še dolgo ne bo prišla na vrsto. Razen če gospa Neva, ki ima, kot sama zapiše v isti številki glasila, bogate izkušnje, poskrbi za sponzorska in donatorska sredstva. Do takrat pa se lahko postavi pod zvonik in čaka. Zagotavljam ji, da je ura kljub vsemu dvakrat na dan do sekunde natančna ...

Uredništvu predlagam, da ukine navedeno rubriko, ker po mojem mnenju ni prispevala h korektnemu obveščanju in povezovanju vseh občanov. O podobnem bi sicer lahko razmišljali tudi ob nekaterih drugih prispevkih. Ampak to je že drugorazredna tema ...

Topliška pomlad uspešna na festivalu Ptuj

PRIMOŽ PRIMEC

V ambientu minoritskega samostana v našem največjem mestu je 28. avgusta potekal že 46. festival Ptuj.

Na njem je nastopilo 14 ansamblov, med katerimi je bila tudi Topliška pomlad. Med vsemi nagradami, ki so bile podeljene, je **Dejan Bojanec**, član Topliške pomladi, prejel Korenovo plaketo za najboljšo vokalno izvedbo, za kar mu čestitam.

Kdo sedi v občinskem svetu?

MOJCA KREN

Andreja Šenica v občinskem svetu sedi svoj prvi mandat. Nadomestila je župana Jožeta Muhiča, saj je županska funkcija nezdružljiva s svetniško. Je članica Socialnih demokratov, odločati in sodelovati na lokalnem nivoju pa se ji zdi zelo pomembno. Sama se tega še uči, pravi.

ANDREJA ŠENICA V Dolenjskih Toplicah pogreša več dogajanja

Andreja Šenica je po poklicu trgovska poslovodja in vodi trgovino v Novem mestu. Doma je z Gorenjega Gradišča, kamor se je s starši priselila leta 1992. Pred tem je živila v Novem mestu, kjer je tudi obiskovala šolo.

"Da sem občinska svetnica, nisem 'kriva' sama. To sem postala na prigovarjanje znancev, predvsem pa strankarskih kolegov. Priznam, delo sem si predstavljala precej drugače. Če bi to poznala prej, se za kandidacijo ne bi odločila," pravi in dodaja, da spoštuje delo župana, ki uspeva usklajevati različna mnenja in interese, motijo pa jo gledanja posameznikov, ki zagovarjajo preveč ozke interese posameznega lokalnega območja, vasi, ne glede na to, kaj se bo zaradi tega zgodilo drugod. *"Pri nekaterih vprašanjih, ki jih je občinski svet obravnaval, sem zlahka ugotovila osebne zamere, lahko rečem tudi škodoželjnost. To ni dobro in tega ne maram,"* pojasnjuje. Politika ima po njenem mnenju pomembno vlogo pri odločanju v lokalnem okolju, kar ji ni všeč. V občinskem svetu mora prevladati vse tisto, kar je koristno za ljudi, ki živijo v občini, je prepričana, in ne tisto, kar želi neka politična opcija.

V čem pa vidi pomen občin, so pomembne? *"Lokalna samouprava in zakonodaja, ki je omogočila ustanovitev takšnega števila občin, je brez dvoma dobra odločitev. Prepričana sem, da ne bi bilo takšnega napredka in posodabljanja infrastrukture."* Tudi topliška občina ni izjema in je samostojna prišla do velikih razvojnih dosežkov, pravi Šenica, ki meni, da je za ljudi bistvena kakovost življenja. *"To so osnove, kot npr. voda, elektrika, ceste, telekomunikacije ter mir in varnost. To imamo, želimo pa več. To bomo dosegli, če bo več dialoga, strpnosti in razumevanja."* V Dolenjskih Toplicah sicer pogreša več dogajanja. V KKC-ju se po njenem trudijo prilagajati potrebam, kar jim včasih uspe, prepogosto pa tudi ne. Meni, da bi kraju več moralo nuditi zdravilišče, kjer je zdaj preveč v ospredju dobiček.

Kdo je Andreja Šenica v prostem času? Predvsem športno aktivna, saj večkrat na teden obišče fitnes, rada pa tudi potuje. Letos je že dvakrat obiskala Egipt, jeseni pa načrtuje polet v Turčijo. Sicer pa ji največ pomenijo dobri odnosi v družini, mirno življenje in sreča ljudi. *"Ljudje bodo srečni, če bodo imeli delo. Če bodo imeli delo, bodo imeli denar in če bodo imeli denar, se bo tudi vse ostalo razvijalo, dogajalo,"* je prepričana. Skrbi pa jo apatičnost mladih, ki ne vidijo priložnosti doma, v Sloveniji. Krivdo pripisuje politiki, ki gleda na osebne interese, oblast je za politike preveč sladka. *"Mladi in neobremenjeni ljudje morajo prevzemati odgovornost. A kako mladi gledajo na to, je znano in spet smo v začaranem krogu."*

Kmetija Pršina obvešča

KMETIJA PRŠINA

Kot ste verjetno opazili, naša jajca niso več dostopna v prodajalnah Mercator. Naše dolgoletno sodelovanje se je prekinilo zaradi novih nesprejemljivih pogojev in zahtev, na katere nismo mogli pristati.

Ker so naše kokoši hranjene z doma pridelanimi žiti, so jajca višje kakovosti in zdravju prijaznejša. Zato sporočamo, da lahko dnevno sveža jajca dobite pri nas na kmetiji, na Gregorčevi ulici 5, vsak dan od 7. do 17. ure.

Pohod za upanje

UREDNIŠKI ODBOR

Že tradicija v Dolenjskih Toplicah veleva, da je oktobra čas za pohod oziroma tek za upanje, ki ga vsako leto pripravi Europa Donna, glavna pobudnica pa je **Vera Dvoršak**. Letošnji se bo zgodil **v četrtek, 8. oktobra**. Začetek zbiranja je predviden ob 12. uri pred hotelom Balnea, tek oziroma pohod pa se bo začel ob 13. uri. Pohodnikom se bo tudi letos pridružila **Mojca Senčar**, predsednica Europe Donne. Startnina bo pet evrov, namenili pa jo bodo v dobrodelne namene. Vsak udeleženec bo dobil tudi majico.

Srečanje županov in pohodnikov na Svetem Petru

UREDNIŠKI ODBOR

14. tradicionalno srečanje županov občin Dolenjske Toplice, Kočevje in Žužemberk na tromeji, na Svetem Petru, je vnovič minilo v prijetnem vzdušju. Prva septembrska nedelja je bila kot nalašč za pohod iz vseh treh občin, za organizacijo tokratnega srečanja pa so poskrbeli Kočevci in pripravili tudi dobro malico. Trem županom, **Jožetu Muhiču**, **Francu Škufci** in **Vladimirju Prebiliču**, se je na 888 metrih pridružila tudi šmarješka županja **Bernardka Krnc**. Sicer se je srečanja udeležilo več kot 100 pohodnikov iz vseh treh občin, prišlo pa jih je tudi nekaj s Primorske, ki so prisotne pogostili s teranom. Pohvaliti velja člane Planinskega društva Krka Novo mesto, ki so prek skupine z Dvora poskrbeli, da je srečanje minilo v prijetnem vzdušju, prav tako pa so že dodobra obnovili kočo, ki je pred slabim letom dni pogorela do tal.

Rdeči križ zbira pomoč za begunce

BARBARA OZIMEK, sekretarka OZRK Novo mesto

Rdeči križ Slovenije je odprl račun za zbiranje prostovoljnih finančnih prispevkov za pomoč beguncem. Posamezniki in pravne osebe lahko prostovoljne prispevke za akcijo »RKS- Pomoč beguncem 2015« nakažejo na:

Rdeči križ Slovenije, Mirje 19, 1000 Ljubljana

TRR: SI56 0310 0111 1122 296

Sklic: 0096868

BIC banke: SKBAS12X

Koda namena: CHAR

Zbrana sredstva bodo namenjena za pomoč beguncem.

Na Območnem združenju RK Novo mesto za begunce zbiramo:

- konzervirano hrano (brez svinjine),
- pitno vodo (v plastenkah),
- higienske pripomočke (milo, zobno pasto, zobne ščetke, higienske vložke, plenice za otroke, vlažilne robčke),
- odeje, šotore, spalne vreče, ležalne podloge.

Pomoč lahko oddate v skladišču OZRK Novo mesto, Ulica Slavka Gruma 54 a, v delovnem času - vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah od 7. do 17. ure in ob petkih od 7. do 13. ure.

Obleke in obutve imamo v skladišču za zdaj dovolj.

Poleg tega bo v primeru prihoda beguncev Rdeči križ izvajal evidentiranje beguncev in iskanje pogrešanih z namenom iskanja ožjih družinskih članov in združevanja družin.

Dolina Krke v Sitarjevi hiši

Sitarjeva hiša na Sokolskem trgu je dolga leta samevala, pred časom pa so v njej postavili razstavo ob zaključku arhitekturne delavnice, ko so študenti arhitekture in mentorji iskali različne arhitekturne rešitve za določena območja v občini. A potem je hiša spet več mesecev ostala prazna. To se ni zdelo prav priznanemu fotografu, domačinu **Borutu Peterlinu**, ki v hiši, podobno kot so ugotavljali že študenti arhitekture, vidi prostor kulture. Idejo so na občini podprli, dali prostor, Peterlin pa je s pomočjo prijateljev hiši vdihnil življenje, na katerega je potrpežljivo kot speča Trnuljčica čakala vrsto let.

Lotili so se dela, pospravili prostore, ki so si jih meni nič tebi nič prilastili topliški golobi, postavili nekaj kosov pohištva, da bi jim dali pridih domačnosti, stene pa je Peterlin opremil s svojimi fotografijami, ki so si jih na odprtju razstave ogledali številni obiskovalci ter tako z obiskom in besedami spodbude izrazili podporo tej ideji. Na ogled je postavil še ne razstavljeno serijo 13 panoramskih fotografij prelepe doline Krke, narejeno z digitalno tehniko, v eni panorami pa je združenih med 30 in

Knjižnica vabi

Spet je tu jesen, odeta v škrlatne barve, ki nas prevzamejo na vsakem koraku, če se jim le pustimo očarati. Vendar jesenski meseci prinašajo tudi jutranjo meglo in turobne deževne dni, ki se prevesijo v dolge večere. Zato imamo v tem času priložnost, da se bolj posvetimo sebi in svojim bližnjim. Vabimo vse, da obiščete krajevno knjižnico in se prepričate o bogatem izboru knjižnega gradiva. Knjige vas bodo razveselile, obogatile in vam polepšale dan. Otroke bodo popeljale v čudoviti svet pravljic. Za naše najmlajše tudi tokrat pripravljamo mesečne **urice pravljic z ustvarjalnimi delavnicami**, in sicer tretji torek v mesecu ob 17. uri. Prvo jesensko srečanje bo 20. oktobra. Otroci bodo poslušali pravljico »Kako je ježek našel prijatelja«, nato pa bomo izdelovali lepljenko iz posušenega jesenskega listja.

V predbralnem obdobju je zelo pomembno, da se otroci srečajo s pravljicami. Ob skupnem prebiranju slikanic se tkejo med družinskimi člani nežne vezi zaupanja, varnosti, razumevanja in ljubezni, kar naši otroci najbolj potrebujejo. Ker želimo starše in otroke spodbuditi k skupnemu obiskovanju knjižnice, bomo oktobra začeli z **bralno značko Mavrična ribica**. Namenjena je predšolskim otrokom in prvošolcem. Z vrtcem Gumbek smo se dogovorili, da imajo otroci možnost eno pravljico povedati (narisati) v vrtcu, tri pravljice pa v knjižnici. Otroke bomo spodbujali, jim pomagali ter jih pohvalili za njihov pogum. Naj omenim, da je v lanskem šolskem letu Mavrično ribico opravilo 70 otrok iz naše občine, zato so morebitni dvomi in strahovi odveč. Otroci in starši bodo v začetku aprila 2016 nagrajeni z zaključno prireditvijo, na

UREDNIŠKI ODBOR

40 fotografij. "Tako sem bil osvobojen formata v fotoaparatu in sem lahko naredil zelo dolgo ali široko fotografijo, lahko sem se igral s formati," razloži fotograf, ki se je projekta lotil prostovoljno in z lastnimi sredstvi.

A največja težava tega prostora je infrastruktura, saj ni vode, elektrike in ogrevanja, v takih pogojih pa je težko delati. Sploh zdaj, ko se bliža zima, ki bo hočeš nočeš umirila življenje v njem. Zato že ima vizijo, kako naprej. Hišo si predstavlja kot hišo kulture, v kateri bi se našlo prostor za vse oblike umetnosti, v njej bi lahko ustvarjali priznani umetniki, še bolj pa takšne prostore potrebujejo tisti, ki jih pot uveljavljanja še čaka. Nekaj sredstev za ureditev osnovne infrastrukture bi lahko prispevala občina, vzdrževali pa bi jo z najemninami, pravi Peterlin, ki razmišlja tudi o kickstarterju - da bi mednarodni vlagatelji vložili v celoletni projekt, ki ga pripravlja. Gre za delavnice ročne izdelave fotografij po stari tehniki iz 19. stoletja, po kateri je Peterlin doma in v svetu vse bolj prepoznan. Kot pravi, so takšni programi, kjer bi se človek lahko udeležil delavnice in se naučil te tehnike, v Evropi redkost, prav tako ni prostora, kjer bi se umetniki, ki jim je ta tehnika blizu, družili. Zato tu vidi izjemno priložnost. V to se je prepričal z dvema delavnicama, ki ju je pripravil v hiši in se ju je brez posebnega marketinškega pristopa, zgolj s prisotnostjo na socialnih omrežjih, udeležila pisana mednarodna zasedba. S pomočjo videa, ki je nastal ob tej priložnosti, pa že ima nove kandidate, ki bi z veseljem prišli v Dolenjske Toplice. In zakaj Toplice? Pravi, da bi te delavnice lahko izpeljal v Ljubljani, verjetno bi bilo to celo bolj enostavno. A v Toplicah in okolici lahko fotografom ponudi veliko več - motivika je izjemna in neprimerljiva s tisto v prestolnici ali tudi še kje drugje.

Hiša pa ponuja še več - zgornji prostori so namreč kot nalašč za bivanje. Umetniki bi tako v času delavnic, najsi bodo fotografske, slikarske ali katere druge, lahko tu tudi prebivali, a to je že nekoliko dolgoročnejši načrt, ki potrebuje čas.

ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

kateri bodo prejeli priznanja in si ogledali lutkovno predstavo.

Odrasle obiskovalce bomo povabili na mesečne literarne večere, ki bodo povezani z Rastočo knjigo Topliške doline, o čemer bomo še pisali.

Za tiste občane, ki še niste obiskali naših prostorov, naj vas v knjižnico popelje radovednost. Z branjem lahko postanete bolj odprta, zanimiva osebnost, saj skozi knjige spoznavate nove dimenzije in svetove, odkrivате neznano, razbijate okostenele predsodke in širite svoja obzorja. V knjigah se skriva neizmerno bogastvo. Dovolite, da se vas zgodbe dotaknejo, vas popeljejo v sosednje mesto ali pa na drug konec sveta. Pridite, veseli bomo vašega obiska!

Delovni čas knjižnice: Ponedeljek: 14:00-18:00, Torek: 9:30-13:30, Sreda: 9:30-13:30, Četrtek: 14:00-18:00, Petek: 9:30-13:30

Naj zazveni ljudska pesem

JSKD, Območna izpostava Novo mesto

V Kulturno kongresnem centru Dolenjske Toplice se je v organizaciji novomeške izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) 11. septembra 2015 odvila prireditev Naj zazveni ljudska pesem. Zazvenela je kot pregledna predstavitev poustvarjalnosti pevskih in godčevskih skupin, ki delujejo pod okriljem novomeške izpostave sklada. Domače Ljudske pevke Rožce z vodjo **Jožico Kotar** so na odru prepevale prve, sledile so ljudske pevke Šmarjetke z vodjo **Jelko Petrovič**, ljudski pevci Vaški zvon z vodjo **Jožetom Cesarjem**, pevska skupina Podgorjanski prijatelji, Združenje šoferjev in avtomekanikov Novo mesto, z vodjo **Alojzom Draganom**, ljudski pevci Fantje z vasi, Kulturno društvo Ignacija Knobleharja Škocjan, z vodjo **Jožetom Krmcem** ter pevke Otroške folklorne skupine Šentlora OŠ Šentjernej z vodjo **Majo Miklavž Sintič**. Poleg omenjenih skupin z območja, ki ga pokriva novomeška izpostava, se je na prireditvi predstavila tudi gostujoča skupina Ragle iz Trebnjega, ker na območju trebanjske izpostave sklada nimajo svojega območnega srečanja. Po besedah strokovne spremljevalke srečanja **dr. Mojce Kovačič** so ljudske pesmi nastopajočih skupin lepo zvenele. Državna prireditev Pevci nam pojejo, godci – pregledna predstavitev poustvarjalnosti pevskih in godčevskih skupin bo letos 21. novembra v Slovenskih Konjicah.

V širšem Dolenjskem prostoru imamo izjemno bogato tradicijo ljudskega petja, saj deluje na tem območju blizu 50 pevskih in godčevskih skupin ter posameznikov. Večina jih deluje v okviru samostojnih kulturnih društev, ki glasbeno izročilo vse pogosteje predstavljajo na samostojnih nastopih ter srečanjih doma in v tujini. V zadnjih letih pa so se starejšim skupinam pridružile mlajše, ki so glasbeno izročilo začele poustvarjati na svojstven – nekoliko bolj mladostniški način. Na podlagi številnih izobraževalnih programov ter državnih srečanj JSKD danes nastajajo nove mladinske in otroške skupine, ki se s pomočjo odličnih mentorjev lotevajo poustvarjanja glasbenega izročila na način, po katerem se kar najbolj približajo nekdanjim pevskim in godčevskim izvedbam. Priznanja, ki jih prejema naše skupine na regijskem in državnem nivoju so zagon in spodbuda za nadaljnje delo.

Likovna ustvarjalnica

JSKD, Območna izpostava Novo mesto

Otroci in starši lepo vabljeni na likovno ustvarjalnico, **program mozaik**. Prvič se bomo srečali **v soboto, 3. oktobra 2015, ob 9.30 v** Kulturno kongresnem centru v Dolenjskih Toplicah. Ustvarjali bomo **do 11. ure**. Mentorica bo Suzana Lipar. Za termin nadaljnjih **treh srečanj** se bomo dogovorili.

Delavnica je namenjena osnovnošolskim otrokom. Šolnina za štiri srečanja znaša 15 evrov. Potrebna je predhodna prijava (ime in priimek otroka, starost, naslov in telefon) po e-pošti ali telefonsko: oi.novo.mesto@jskd.si, 07/393 0 382, 031/704-529.

Za pomoč pri izvedbi načrtovane ustvarjalnice se zahvaljujemo Občini Dolenjske Toplice.

Državno prvenstvo v 3D tokrat na Pogorelcu

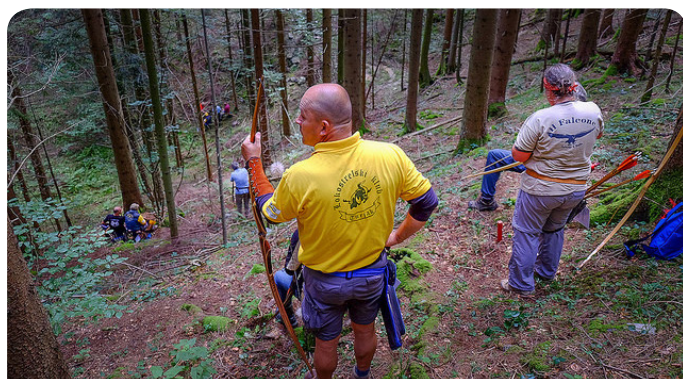
UB, LK Dolenjske Toplice

Lokostrelski klub Dolenjske Toplice in Lokostrelska zveza Slovenije sta 22. avgusta v okolici polharskega doma na Pogorelcu organizirala odprto in državno prvenstvo v disciplini 3D krog in finale. To je bila za naš klub prva tekma na takšni ravni. Zaradi dobre organiziranosti preteklih tekem smo tokrat ponosni beležili rekordno število tekmovalcev. Kar 174 jih je bilo, prišli pa so iz Slovenije, s Hrvaške, iz Italije in Srbije. Mednarodna udeležba seveda pripomore k promociji našega turističnega kraja in v večini so tekmovalci iz drugih držav prenočevali v Dolenjskih Toplicah. V pripravo in organizacijo smo člani kluba vložili veliko časa in truda, saj tekma državnega nivoja zahteva svoj protokol. Že nekaj let izbiramo lokacijo, ki bi bila tekmovalcem prijazna tako v strukturi terena kot tudi na pogled. Na Pogorelcu je odmaknjena od naseljenih predelov in tako lahko tekmovalstvo poteka v mirnem vzdušju. Pred tekmo je treba teren trasirati in določiti mesta posameznih tarč. Iz doline je treba pripeljati tarče, pijačo, hrano in ostale pripomočke. Na prizorišču tekme je treba izobesiti zastave vseh udeleženk in poskrbeti za primerno ozvočenje.

Tekmovalce smo tokrat pri prijavi pričakali z dobrodošlico, kavo, čajem in prigrizki, za hrano in pijačo pa je bilo poskrbljeno ves čas. Tekmo je odprl predsednik lokostrelske zveze **Leon Uratnik**, v imenu občine pa je tekmovalce nagovoril občinski svetnik **Aleš Pršina**. Pred tekmo poteka ogrevanje na poskusnih tarčah, nato pa se tekmovalci porazdelijo na dodeljene točke in s streljanjem opravijo krožno pot. Na tekmi se cilja 24 različno velikih tarč, ki so od stojišča lahko oddaljene najmanj deset in največ 45 m. Razdalje tekmovalcem niso poznane, razgibanost terena (dolina, hrib, nakloni, drevoredi, sence) pa jim včasih oteži določanje razdalj, kar daje tekmi poseben čar. Po besedah sodnikov je bila tekma zahtevna, kar se za državno prvenstvo tudi spodobi. Tokrat smo se člani kluba pri organizaciji izredno izkazali in pokazali timski duh. Delo je bilo razdeljeno in vsak od nas ga je opravil po dogovorih in usklajeno.

Kljub napornim pripravam so se nekateri naši člani udeležili tudi tekme in dosegli dobre rezultate. Na državnem prvenstvu je **Anton Avguštin** s samostrelom osvojil 2., **Matjaž Lešnjak** pa 3. mesto, **Aljoša Mohorčič** je bil s sestavljenim lokom 8. Glede na rezultate so lahko posamezniki nastopali tudi v izločilnih bojih za absolutno državno prvenstvo. Dobili smo državnega prvaka med člani samostrelcev, ki ga je prvič usvojil Matjaž Lešnjak, Anton Avguštin pa se je uvrstil na 3. mesto. Fotogalerija tekme je na ogled na spletni povezavi: <https://www.flickr.com/photos/iztok/sets/72157655324641193/>.

Ob koncu tekme sodniki (kar štirje so bili) podajo svoje mnenje o organizaciji in izvedbi tekme. Tokrat smo prvič zadostili prav vsem kriterijem in osvojili vse možne točke (40), kar pomeni, da je bila tekma pripravljena vzorno, kar so sodniki v svojem poročilu tudi napisali. K dobri organizaciji so pripomogli tudi vsi podporniki: Občina Dolenjske Toplice, Gozdno gospodarstvo Novo mesto d. d., Pivovarna Robbas, Turkanovič Asim s. p., Picerija Račka, Gostišče Oštarija, Gostišče Kolesar, Frizerski salon Jelka, Martina Pekolj s.p., Špina d. o. o., Eventus Novo mesto, Rich Computers. Predsednik kluba **Iztok Fink** pa se zahvaljuje vsem članom, ki so s svojim delom prispevali k res dobro pripravljenemu in izvedenemu državnemu prvenstvu. In zgodba je ponovljiva, v to smo prepričani. Vse v zlato!

Na podlagi Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Dolenjske Toplice za programsko obdobje 2015–2020 (Ur. list RS, št. 61/15), v nadaljevanju pravilnik, in Odloka o proračunu Občine Dolenjske Toplice za leto 2015 (Ur. l. RS, št. 8/15 in 48/15) Občinska uprava Občine Dolenjske Toplice objavlja

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI DOLENJSKE TOPLICE ZA LETO 2015

I. PREDMET RAZPISA

Občina Dolenjske Toplice (v nadaljevanju: občina) razpisuje nepovratna finančna sredstva za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja za leto 2015 v okvirni višini 28.900,00 EUR po shemi državnih pomoči v kmetijstvu, skladno z Uredbo komisije (ES) št. 702/2014 in Uredbo komisije (ES) št. 1407/2013.

II. UPRAVIČENCI – POGOJI IN MERILA ZA DODELITEV SREDSTEV

- pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji oziroma v primerih ukrepov po členu 29 Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 dejavna v kmetijskem sektorju, imajo sedež na območju občine in so vpisane v register kmetijskih gospodarstev ter imajo v lasti oz. zakupu kmetijska zemljišča, ki ležijo na območju občine;
- pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja v primerih ukrepov za pomoči de minimis po Uredbi komisije (EU) št. 1407/2013, imajo sedež na kmetijskem gospodarstvu, ki je vpisano v register kmetijskih in ima sedež na območju občine;
- pravne in fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti cestnega tovornega prometa;
- registrirana stanovska in interesna združenja, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane na območju občine oziroma so namenjena članstvu in splošni javnosti v občini.

Predmet sofinanciranja pri posameznem vlagatelju za enega ali več ukrepov je do največ 3.500 EUR.

Vloge bodo obravnavane na podlagi pogojev in meril, ki so navedeni pri posameznih ukrepih.

III. UKREPI IN OKVIRNA VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Višina sredstev pri ukrepih pod zap. št. 1, 2 in 6 je okvirna. V primeru, da za posamezen ukrep ni vlog ali sredstva za ukrep ne bodo dodeljena v celoti, se ta na predlog komisije lahko nameni sofinanciranju drugega ukrepa.

UKREP 1: Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014) v predvideni višini **21.000,00 EUR.**

Z naložbo se skuša doseči vsaj enega od naslednjih ciljev:

- izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetijskega gospodarstva, zlasti z zmanjšanjem stroškov proizvodnje ali izboljšanjem in preusmeritvijo proizvodnje;
- izboljšanje naravnega okolja, higienskih razmer ali standardov za dobrobit živali, če zadevna naložba presega veljavne standarde Unije;
- vzpostavljane in izboljšanje infrastrukture, povezane z razvojem, prilagajanjem in modernizacijo kmetijstva, vključno z dostopom do kmetijskih zemljišč, komasacijo in izboljšanjem zemljišč, oskrbo in varčevanjem z energijo in vodo;
- preprečevanje zaraščanja podeželja;
- povečanje lokalne pridelave hrane in samooskrbe občine;
- zagotavljanje zdrave (tudi ekološke) hrane lokalnemu prebivalstvu;
- povezovanje lokalnih pridelovalcev in predelovalcev kmetijskih izdelkov;
- vzpostavljane kratkih prehranskih verig;
- povečanje števila ekoloških in biodinamičnih kmetijskih gospodarstev.

Pomoč se ne dodeli za:

- nakup proizvodnih pravic, pravic do plačila in letnih rastlin;
- zasaditev letnih rastlin;
- dela v zvezi z odvodnjavanjem;
- nakup živali in samostojen nakup kmetijskih zemljišč;
- naložbe za skladnost s standardi Unije, z izjemo pomoči, dodeljene mladim kmetom v 24 mesecih od začetka njihovega delovanja;
- za že izvedena dela, razen za izdelavo projektne dokumentacije;
- investicije, ki se jih izvaja izven območja občine;
- investicije, ki so financirane iz drugih javnih virov Republike Slovenije ali EU, vključno s sofinanciranjem prestrukturiranja vinogradov;

- stroške, povezane z zakupnimi pogodbami;
- davke, razne takse in režijske stroške;
- obratna sredstva.

Podukrep 1.1 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev

Pomoč se lahko dodeli za naložbe v živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za novogradnjo (rekonstrukcijo) hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih;
- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji, ter ureditve izpustov (stroški materiala in storitev);
- stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije in opreme,
- stroški opreme hlevov in gospodarskih poslopij;
- stroški nakupa rastlinjaka, montaže ter opreme v rastlinjaku;
- stroški nakupa in postavitve zaščite pred neugodnimi vremenskimi razmerami (protitočne mreže ...);
- stroški nakupa računalniške programske opreme, patentov, licenc, avtorskih pravic in blagovnih znamk;
- stroški postavitve večletnih nasadov.

Upravičenci do pomoči so:

- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine oziroma katerih naložbo se izvaja na območju občine.

Pogoji za pridobitev in priloge k vlogi:

- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektna dokumentacija za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- za naložbo, ki mora biti v skladu z določili 14(5) člena Uredbe 702/2014, mora biti presoja vplivov na okolje, če je ta potrebna, predložena z vlogo za pridobitev pomoči;
- ponudbe oziroma predračun za načrtovano naložbo;
- fotokopija oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) za leto 2015;
- mnenje o upravičenosti in ekonomičnosti investicije, ki ga pripravi pristojna strokovna služba.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.
- Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu lahko znaša do 3.500 EUR.
- Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva.

Podukrep 1.2 Urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov

Pomoč se lahko dodeli za namen urejanja kmetijskih zemljišč in pašnikov.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave načrta ureditve kmetijskega zemljišča (nezahtevne agromelioracije, pašniki);
- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije;
- stroški nakupa opreme za ograditev in pregraditev pašnikov z ograjo;
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino;
- stroški urejanja kmetijskih zemljišč in pašnikov za površine nad 0,3 ha.

Upravičenci do pomoči:

- posamezna kmetijska gospodarstva ali več kmetijskih gospodarstev, vključenih v skupno naložbo (pašna skupnost, agrarna skupnost ...);
- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine oziroma katerih naložbo se izvaja na območju občine;

Pogoji za pridobitev in priloge k vlogi:

- ustrezna dovoljenja oziroma projektna dokumentacija za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- predračun stroškov, za katere se uveljavlja pomoč;
- kopija katastrskega načrta in program del, ki ga pripravi pristojna strokovna služba, kadar je predmet podpore ureditev kmetijskih zemljišč ali nezahtevna agromelioracija;
- dovoljenje lastnika zemljišča za izvedbo naložbe v primeru zakupa zemljišča;
- fotokopija oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) za leto 2015;
- mnenje o upravičenosti in ekonomičnosti investicije, ki ga pripravi pristojna strokovna služba.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.
- Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu lahko znaša do 3.500 EUR.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva oziroma pooblaščen oseba, ki jo pooblastijo vsi nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so vključeni v skupno naložbo.

UKREP 2: Pomoč za zaokrožitev (komasacijo) kmetijskih zemljišč (15. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014)
v predvideni višini **500,00 EUR.**

Cilj pomoči je zaokrožitev kmetijskih zemljišč za zmanjšanje razdrobljenosti in racionalnejšo rabo kmetijskih zemljišč.

Upravičeni stroški:

- stroški pravnih in upravnih postopkov pri medsebojni menjavi kmetijskih zemljišč, vključno s stroški pregleda.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev in imajo zemljišča, vključena v zaokrožitev na območju občine.

Pogoji za pridobitev in priloge k vlogi:

- kopija katastrskega načrta o nameravani zaokrožitvi kmetijskih zemljišč,
- mnenje o upravičenosti zaokrožitve pristojne strokovne službe;
- predračun (ocena upravičenih stroškov);
- fotokopija oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) za leto 2015.

Intenzivnost pomoči:

- do 100 % upravičenih stroškov pravnih in upravnih postopkov, vključno s stroški pregleda.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva.

UKREP 6: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nezemeljsko dejavnost na kmetiji – de minimis
v predvideni višini **3.500,00 EUR.**

Cilj pomoči je diverzifikacija dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter širjenje nezemeljskih dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nezemeljske dejavnosti na kmetiji;
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja kmetijskih proizvodov ter nezemeljske dejavnosti na kmetiji;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nezemeljske dejavnosti.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem oziroma z nezemeljskimi dejavnostmi, s sedežem dejavnosti in naložbo na območju občine.

Pogoji za pridobitev sredstev in priloge k vlogi:

- dovoljenje za opravljanje dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu;
- dokazilo o registraciji dejavnosti, če upravičenec pomoči še nima dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- dejavnost se mora izvajati na kmetiji še vsaj 5 let po zaključeni naložbi;
- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektna dokumentacija za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- poslovni načrt za izvedbo naložbe s predračunom stroškov;
- fotokopija oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) za leto 2015;
- predračuni ali računi za nakup strojev ali opreme oz. račune o izvedenih delih.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov oziroma do 3.500 EUR.

Ne glede na določilo iz prejšnje alineje se pomoč ustrezno zniža, če bi z odobreno pomočjo presegli skupni znesek de minimis pomoči iz šestega odstavka 20. člena pravilnika.

UKREP 8: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja (106. i člen Zakona o javnih financah, Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr. in 101/13)
v okvirni višini **3.900,00 EUR.**

Namen ukrepa: sofinanciranje neprofitnih aktivnosti in materialnih stroškov društev oz. združenj s področja kmetijstva, gozdarstva in podeželja z območja občine, ki ne predstavljajo državne pomoči ter njihov cilj z ustanovitvijo in delovanjem ni pridobivanje dobička.

Cilj ukrepa je omogočanje izvedbe programov dela navedenih društev oziroma združenj.

Upravičeni stroški:

- stroški, povezani s predstavijo oz. promocijo dejavnosti društva, pomembno za razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja, kot so: stroški udeležbe na splošnih predavanjih, delavnicah, tečajih brez pridobitve certifikata, krožkih, strokovnih ekskurzijah, seminarjih, udeležbe na posvetih, okrogle mize ipd.; potni stroški, stroški izdaje publikacij, najemnine razstavnih prostorov;
- stroški, povezani z organizacijo in izvedbo različnih aktivnosti društev oz. združenj, ki prispevajo k prepoznavnosti občine, kot so: priprava gradiv, zloženki, objave v medijih, organizacija samostojnih prireditvev ipd.;
- stroški, povezani z organizacijo in izvedbo različnih aktivnosti, ki izhajajo iz ohranjanja kulturne in tehnične dediščine kmetijstva in podeželja: prikazi tradicionalnih domačih obrti in običajev, prikazi tehnične dediščine, razstave, tekmovanja ipd.;
- materialni stroški, povezani z izvedbo programov društev oz. združenj;
- stroški, povezani s sodelovanjem in predstavitvijo društev na prireditvah lokalnega, regionalnega, državnega ali mednarodnega pomena na prireditvah drugih društev in organizacij.

Pogoji za pridobitev pomoči:

Upravičenci predložijo naslednjo dokumentacijo:

- finančno in vsebinsko ovrednoten letni program dela društva oz. združenja,
- seznam članov.

Upravičenci do pomoči:

- registrirana stanovska društva in interesna združenja, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja na območju občine in imajo sedež na območju občine ali izjemoma izven občine s pogojem, da se dejavnost oz. program izvaja na območju občine in za prebivalce občine.

Finančna določbe/intenzivnost pomoči:

- do 100 % upravičenih stroškov.

IV. VSEBINA VLOGE

Vlagatelj oddaja vlogo izključno na prijavnem obrazcu »**Vloga za sofinanciranje programov na področju kmetijstva v Občini Dolenjske Toplice v letu 2015.**« Vlogi mora biti priložena zahtevana dokumentacija kot dokazilo za izpolnjevanje pogojev za sofinanciranje posameznih ukrepov. Prijavni obrazec je na razpolago na sedežu Občinske uprave (soba št. 13 ali sprejemna pisarna) in na internetni strani Občine Dolenjske Toplice www.dolenjske-toplice.si.

V. ROK ZA ODDAJO VLOG, OBRAVNAVANJE VLOG IN POSTOPEK ODOBRTVE

Vloge na javni razpis morajo biti predložene v sprejemno pisarno občine ali oddane na pošti kot priporočene pošiljke do vključno ponedeljka, **12. oktobra 2015.**

Obravnane bodo le vloge, ki bodo pravočasne, pravilno izpolnjene in oddane na predpisanih obrazcih z vsemi zahtevanimi dokazili.

Nepopolne vloge in vloge, ki bodo oddane po roku ali ne bodo ustrezale pogojem iz tega razpisa, bodo s sklepom župana zavržene in ne bodo obravnane v postopku dodelitve sredstev.

O dodelitvi sredstev na predlog strokovne komisije, ki je imenovana s strani župana, odloča pooblaščen oseba. Upravičencem bo izdan sklep o višini odobrenih sredstev za posamezen ukrep. Medsebojne obveznosti med občino in prejemnikom pomoči se uredi s pogodbo.

Upravičencem se sredstva iz proračuna občine izplača na podlagi zahtevka posameznega upravičenca. Zahtevek mora vsebovati naslednjo dokumentacijo:

- dokazila o plačilu obveznosti (račun/situacija in potrdilo/dokazilo o plačanem računu),
- druga dokazila, določena z javnim razpisom (poročilo ali dokazilo o opravljenem delu oziroma storitvi...).

Če upravičenec ne bo črpal že odobrenih sredstev (brez vložitve zahtevka z dokazili), ne bo mogel pridobiti sredstev na naslednjih dveh javnih razpisih za dodelitev finančnih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Dolenjske Toplice razen v primeru višje sile.

VI. INFORMACIJE IN ODDAJA VLOG

Informacije glede razpisa so na voljo na Občinski upravi Občine Dolenjske Toplice (Majda Gazvoda, telefon 07 38 45 191) in na Kmetijski svetovalni službi, Izpostava Novo mesto, Šentjernejska cesta 6 (ZNC) (Katarina Vovk; telefon 051 687 820).

Vloge se odda na sedežu občinske uprave, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, v času uradnih ur.

Številka: 331 /2015 (0106)-1

Datum: 10. 9. 2015

Župan
Občine Dolenjske Toplice
Jože Muhič

Obljuba dela dolg

HELENA MIŠA KULOVEC,
Krajevno združenje ZB za vrednote NOB

Ko smo konec poletja obiskali Anico Oblak ob njenem stoprvem rojstnem dnevu, smo vsi ugotavljali, kako hitro je minilo leto. V spominih so oživele slike z njene stoletnice in se povezale z njenim letošnjim rojstnim dnevom. Tokrat smo jo ob njenem visokem jubileju na domu obiskali predstavniki občine, KORK, ZB za vrednote NOB, upokojencev in invalidov.

Nasmejana nas je pričakala pred hišo na invalidskem vozičku. Ob naših voščilih je imela za vsakega od nas pripravljen odgovor in ko ji je voščil župan, je poškilila k nama z Ivano in kimajoče modrovala: »*Saj sem obljubila, da se čez leto zopet srečamo*«. S solzami sreče v očeh se nam je priključila pri mizi pod brajdo, sodelovala v pogovoru, a ko je sonce le premočno pripekalo, se je umaknila v senco.

In kako preživi naša stoletnica Anica dan? Spi dobro, a ko je ura pet, se v ritmu, ki ga je doživljala vse življenje, prebudi. Z njo se prebudijo tudi prve skrbi; bo pravočasno pripravljen zajtrk za zeta Toneta, so se mladi že zbudili za v službo, kdo bo peljal pravnučke v vrtec ... Obremenjena s temi skrbmi zbudi hčerko Nado in breme preloži nanjo, sama pa še malo zadremlje. Okoli osme ure pa je čas, da vstane. Pri umivanju in oblačenju ji pomaga hči Nada, sledi pa še obvezno mazanje nog in obraza s kremo. Nato Anica s pomočjo palic odide v kuhinjo za mizo. Tu preživi dopoldne ob zajtrku, nato z zetom Tonetom spijeta kavico in že je tu čas za branje časopisa. Naročena je na Dnevnik, Nedeljca, Dolenjski list, rada pa prebira tudi naš Vrelec. Ko jo vprašam, kaj bere, mi odgovori: »*Preberem tisto, kar me zanima. Veš, pa v časopisih tudi lažejo, sem ugotovila. Zanima me vse o Janši in včasih mi gre kar na smeh, kar pišejo o njem, včasih pa moram tudi kaj grdega reči, tako me razjezi*«.

In zopet se ob pogledu na uro pojavijo skrbi; kaj bo Nada danes skuhalo, kdaj bo začela kuhati ... Ko hči pripravlja kosilo, naša stoletnica Anica pomalica domače jabolko, nato pa lupi čebulo, jabolka, ruži fižol ...

Ima dober apetit, poje vse, kar Nada skuha, ne sme pa pri kosilu manjkati juha, pa naj bo taka ali drugačna. Kot otrok je imela rada kašo in še sedaj jo ima, pa po fižolu in krompirju rada poseže. Včasih mora biti ob dopoldnevih ali popoldnevih tudi sama. Takrat ima ob sebi telefon in je, kot sem že nekoč zapisala, tudi naša pomožna tajnica. Velikokrat se nasmejemo dogodku, ko se je Jože Lukšič po telefonu prijavil na izlet. Prijavo je sprejela naša stoletnica Anica, potem pa je Jože še enkrat preveril pri Nadi, ali prijava velja. Ko je Anica izvedela, da jo je preverjal, je dejala: »*Kaj tale Lukšič misli, da sem tako pozabljiva?*« Popoldne preživi ob televiziji. Gleda Kmetijo pa Gostilno išče šefa in Kar bo, pa bo. Redno spremlja poročila in je grozno razočarana nad sodišči.

Letošnji rojstni dan je bil eden najlepših v njenem življenju, mi je povedala. Okrog nje se je zbrala vsa družina, še živeča sestra in nečaki, kar se le redko zgodi. »*Ker so hoteli nekaj imeti, sem jim zapela tisto Snoč pa dav, Fantje po polj gredo pa tudi pesmico, ki sem se jo naučila v drugem razredu, sem jim recitala. Jo bom pa še tebi.*

Jelen jelenček pridi na pašo,

boš jedel korenček in pihano kašo.«

Tako preživlja dneve naša Anica in zaželimo ji, naj bo pred njo še veliko takih dni, obenem pa se ji zahvaljujemo za vso energijo in dobro voljo, ki ju trosi med nas.

Pohod po pešpoti Levstikove brigade

HELENA MIŠA KULOVEC,
Krajevno združenje borcev za vrednote NOB

Čas na pragu jeseni je morda najprimernejši čas za pohode. V naravi, obsijani s soncem, ni več prevroče, pohodnike pa ob poti spremljajo zreli sadovi pridnih rok, če pa je še pravo vreme, se v gozdu najde tudi kakšno gobo. Včasih pa je pohod povezan tudi s kakšnim dogodkom iz preteklosti. Tako je tudi s pohodom po pešpoti Levstikove brigade, ki ga organizira Krajevno združenje borcev za vrednote NOB Dolenjske Toplice.

Kot vsako leto smo se tudi letos zadnjo soboto v avgustu zbrali ob poti na Dobravo. Kljub temu, da so vremenoslovci za ta dan napovedovali dež, a se tokrat napoved za naš kraj ni uresničila, se nas je že na startu zbralo kar lepo število. Še posebej smo bili veseli skupine mladih Novomeščanov, ki so bili letos že drugič med nami. Po uvodnem pozdravu predsednika **Avgusta Bradača** in župana **Jožeta Muhiča** je pohodnike pozdravil in jih opozoril na določene nevarnosti med hojo še vodja pohoda **Toni Strniša**.

V precej toplem dopoldnevu so se prvi počitek in prvi požirki, taki ali drugačni, pod kozolcem v Bušincu krepko prilegli. Pot mimo Miklavčiča in vzpon na Hrib je bil za nekatere nekoliko zahteven. Počitek na Hribu pri Samidovih pa se je prilegel ne le zaradi prepotenih majic, ki so si jih nekateri preoblekli, temveč tudi zaradi dobrega čaja, kompota iz suhega sadja in kar nekaj krožnikov svežega grozdja, ki jih je za pohodnike pripravil gospodar kmetije **Albin Samida**. Pa še eno presenečenje nas je čakalo na Hribu. Tam so se nam priključili pohodniki iz smeri Gorenjih Sušic in Dobindola, ki jih je vodil zastavonoša **Stane Tramte**. Nato sta obe skupini nadaljevali pot do Plahutnikove domačije na Malem Riglju, kjer smo obudili spomin na ustanovitev Levstikovega bataljona, se odžejali in nadaljevali pot na Veliki Rigelj. Tam smo ob partizanski pesmi in malici zaključili letošnji uradni del pohoda, pohodnike pa je čakala še vrnitev v Dolenjske Toplice.

Ko sem ob koncu pohoda listala po kroniki, ki jo vodimo, sem opazila, da je med nami vse manj borcev. Letos sta bila med nami le borka Levstikove brigade **Iva Voje** in borec 1. brigade VDV **Dušan Frank**. Res je, da je pravih borcev, pa ne samo Levstikove brigade, vse manj, vendar vrzeli zapolnjujejo mlajši borci za vrednote NOB. Kot sem že omenila, je bila med nami močna skupina mladih Novomeščanov pa tudi nekaj naših družin z otroki, kar je zelo lepo in pohvalno. Na pohodih, pa naj bodo taki ali drugačni, se razvija tovarštvo, spoznava se okolje in zgodovino kraja in ne nazadnje je pohod koristen tudi za zdravje. To zadnjo misel je izrazil eden izmed letošnjih več kot stotih pohodnikov in dodal: »*Bilo je prelepo, da ne bi prihodnje leto spet prišli!*«

Skupinska slika pohodnikov

Čestitke našim jubilantom

Minilo je dolgo in vroče poletje, ki so ga naši jubilantje kar težko prenašali. Kar 14 jih je imelo v tem času osebne praznike in prav vse smo obiskali ter jim čestitali za tako visoka leta.

V maju sta slavili **Frančiška Kužnik** (91 let) in **Herta Turk** (90 let). Julija je praznovalo visoka leta kar pet naših občanov. Tako so si sledili obiski: **Pavla Bradač** (95 let), **Majda Konvalinka** (90 let), **Ana Šercelj** in **Ana Pušič** (92 let) ter **Ana Osana** (95 let).

V avgustu smo čestitali trem gospem, ki svojih res visokih let sploh ne kažejo. To so bile **Ana Blatnik** in **Antonija Janežič** (97 let) ter naša super korenina **Anica Oblak**, ki je lanskoletnim okroglim 100 dodala še 1 leto. Presenetila nas je in ponovno dokazala, kako pomembne za vsakodnevno življenje so pozitivne vrednote, na katere današnji svet vse preveč pozablja.

V septembru, ko se je začelo šolsko leto, smo se srečali še s štirimi občani. Najprej smo bili v domu v Novem mestu pri **Rozaliji Bradač**, ki je praznovala 90 let, potem smo poklepotali pri **Ani Mežnar**, ki nas s svojimi 98 leti opozarja, da se njena stoletnica naglo bliža. Tudi **Angela Šporar** s svojimi 91 leti je še odlična sogovornica z izrednim spominom in prijetno jo je bilo poslušati. Zadnji na seznamu obiskov pa je bil 94-letni **Stane Henigman**, ki biva v domu v Novem mestu.

Nekje sem zasledila star pregovor: **Če hočeš v življenju srečen**

IVANA PELKO, KORK Dolenjske Toplice

biti, se moraš večkrat spremeniti. Zgoraj naštetih naših občanov so v svojem življenju poleg lepih trenutkov doživljali tudi hude pretrse in spremembe so bile hočeš nočeš potrebne. Znali so se prilagajati času in prostoru in prav zato so še med nami. Naj nam bodo za vzor. Zato še enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej iskrene čestitke za njihov rojstnodnevni praznik in naj uživajo v krogu tistih, ki zanje skrbijo, jih spoštujejo in jih imajo radi.

Potepanje po pokljuških planinah

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice

Zaradi lege, obširnih gozdov, obilice gozdnih sadežev, bujne flore in možnosti za rekreacijo skozi vse leto je bila 20. avgusta Pokljuka s čudovitimi planinami, ki so kraljestvo sonca in prelepih pogledov, cilj našega planinskega pohajkovanja. Pokljuka sestavlja širše območje Triglavskega narodnega parka, doseže višino 1200-1500 metrov. Je največja zakladnica lesa v Sloveniji, znana po številnih naravnih znamenitostih - od barij, sotesk, jam, brezen, posebnih grbinastih travnikov, ki so rezultat ledeniškega delovanja, in še bi lahko naštevali.

Avtobus s 63 udeleženci nas je popeljal iz Dolenjskih Toplic, po dolini Krke, mimo Ljubljane, Lesc, Bleda do biatlonskega centra na Rudnem polju. Nezahtevna, označena pot nas je vodila po makadamski cesti, kolovozih, obdanih s čudovitim smrekovim gozdom, travnikih do planine Praprotnice, vse do planine Zajamniki, kjer je značilna postavitev planinskih stanov v obliki ulice. Po postanku ob hladni pijači smo se po mehki, v glavnem gozdni poti vrnili do razpotja in nadaljevali pot do planine Uskovnica, ki se nahaja nad Srednjo vasjo. Na njej še vedno pasejo živino in izdelujejo sir. Planina je izhodišče za razne ture in ponuja izredne poglede na Možic, Soriško planino, Bogatin, Fužinske planine, Mišelj vrh, Kanjavec, Tošč. Kočo so zgradili člani Planinskega društva Bohinj - Srednja vas leta 1955, leta 1965 so jo razširili. Postregli so nam z odlično malico po izbiri. Nad kočo je lesena kapelica Marije Kraljice miru. Vrnili smo se na Rudno polje, se zazrli še na Viševnik in se odpeljali do Bleda, ki vedno vsakogar očara z osupljivo kulturno in naravno dediščino, imeli postanek ob jezeru in uživali ob slastnih, tradicionalnih kremnih rezinah. Preživeli smo lep dan, le prehitro je minil. Kmalu se ponovno srečamo, takrat na drugem koncu naše prelepe Slovenije!

Društveni pohod na Smuk nad Semičem

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice
MIRAN IZ BORŠTA

Cilj našega pohoda drugi torek v septembru je bila 547 metrov visoka planota nad Semičem - Smuk, ki ga je osvojilo 41 pohodnikov. Pešačili smo iz Rožnega Dola, prek Pribišja, nato po gozdni cesti na vrh. Smuk predstavlja za rekreativne športnike, lovce, jadralne padalce in vse ljubitelje narave priložnost za sprostitev in uživanje ob pogledu na sončno Belo krajino vse do Mirne gore in Kleka na Hrvaškem. Lovski dom, ki stoji ob hrastu, katerega krošnja meri 350 cm, je bil za nas odprt. Ob kavici se je razvil sproščen klepet o lepota narave, naslednjih druženjih in še čem. Pogled je uhajal na cerkev sv. Lovrenca, pred katero smo se nastavili objektivu našega **Mirana Jenka** iz Boršta in se ovekovečili za spomin na prekrasen lep sončen dan. Na povratku smo se zazrli v ruševine graščine Smuk, sodeč po ohranjenih razvalinah in arhitekturnih členih je bil grad pozidan v renesančni dobi po letu 1550. Lastniki so se menjali, posebej zanimivo je leto 1846, ko je grad prešel v posest Martina Kuralta, proti kateremu je bil uperjen zadnji kmečki upor na Slovenskem.

Bine Gorše, član Društva polharjev Semič, nas je popeljal do koče polharjev, nam predstavil društvo in povabil na Noč polharjev, ki bo v oktobru. Na cvetočih travnikih je kar nekaj zdravilnih rastlin, ko je sporiš, o njegovih zdravilnih učinkih nam je kar nekaj povedala poznavalka **Anica Fink**. Vrnili smo se na izhodišče, v Rožni Dol, nekateri prek Pribišja, drugi v smeri Potokov do regionalne ceste in do ekološke kmetije in ribogojnice Mlinar - Plut, kjer nam je postanek z malico zelo prijal. Postrvi so bile odlične in ostalo tudi.

Smuk smo v organizaciji društva obiskali prvič, zadnjič pa gotovo ne, saj je tudi to eden izmed prelepih predelov Slovenije.

Obiskali smo Prekmurje

DUŠAN KRAŠEVEC

Naša ženska ekipa v sestavi **Slavica Strajnar**, vodja, **Zvonka Prosen**, **Slavka Kovač**, **Anica Zupančič** in **Fanika Krese** je v kegljanju s kroglo na vrhvi na regijskem tekmovanju osvojila prvo mesto in se tako uvrstila na državno prvenstvo upokojenskih športnih iger Slovenije. To se je 18. septembra odvijalo v vasi Brezovci v prekmurski občini Puconci.

Ekipo smo tja pospremili tudi navijači. Kar lepo število se nas je zbralo, za cel sicer malo manjši avtobus. Seveda smo morali biti zaradi dolžine poti kmalu zjutraj pokonci, vendar nas to ni motilo. Pravi čas smo bili na prizorišču, kjer so nas prijazno sprejeli domačini – organizatorji, člani Društva upokojencev Bodonci–Brezovci–Zenkovi. Naše tekmovalke smo pospremili na tekmovanje, sami pa smo se odpravili na izlet po okolici, kamor nas je pospremil kar direktor Razvojnega zavoda občine Puconci **Milan Vrečič**. Med zanimivostmi, ki nam jih je razkazal, smo obiskali tudi evangeličansko cerkev v Bodoncih, ki obstaja vse od leta 1792. Duhovnik **Simon Sever** nam je prijazno odprl njena vrata in opisal evangeličansko bogoslužje ter njeno zgodovino. Odpeljali smo se tudi v občino Grad, njeno največje naselje in grad, vse z enakim imenom. Grad Grad (nekoč *Gornjelendavski grad*) se omenja že leta 1208, po vojni je propadal, sedaj pa ga temeljito obnavljajo.

Ob povratku na prizorišče tekmovanja je sledilo kosilo, potem pa smo glasno navijali za naše tekmovalke, ki so za eno mesto izboljšale lansko deseto mesto. Malo smo še poklepetali in se poslovili od zares gostoljubnih domačinov, saj smo morali proti domu, Dolenjska je bila še daleč. Tradicionalno smo se za krajši oddih ustavili na Trojanah, nato pa domov, trgatve je bila v polnem teku.

Prvo taktično tekmovanje širše regije za gasilce

BOGDAN MUŠKA ml., poveljnik PGD Dolenjske Toplice:

V okolici Bučke je zadnje avgustovsko nedeljo potekalo prvo taktično tekmovanje gasilskih enot širše Dolenjske in Posavja. Tekmovanje je res zahtevno, saj dobiš napotke za delo praktično šele na mestu vaje, ki je realna situacija različnih nesreč. Tekmovalo se je v dveh skupinah, in sicer GVC-ji (gasilsko vozilo z cisterno) in GVM-ji (gasilsko vozilo za prevoz moštva). Naše gasilsko društvo PGD Dolenjske Toplice je eno pogumnejših, zato smo se tekmovanja tudi udeležili in dokazali, da sodimo v sam gasilski vrh.

Tekmovalci smo delali v skupini s sedmimi člani, narediti pa smo morali šest različnih vaj s polno gasilsko intervencijsko opremo v zelo vročem vremenu: vpad v višje nadstropje po lestvi, kjer smo dosegli najboljši čas, vaja reševanja na vodi, hitrostno oblačenje in osnove gasilstva, kjer smo pometli s konkurenco, postavitev protipoplavnih vreč, kjer sta nam zmanjkali le dve sekundi za najboljši čas, gašenje kozolca, kjer je bilo treba v čim krajšem času natočiti 700 l vode v cisterno, ter tehnično posredovanje, ko je bil pod tribrazdnim plugom ujet ponesrečenec in ga je bilo treba rešiti ter prenesti do reševalnega vozila.

Tekmovanja se je udeležilo le deset društev, kar dokazuje, da je tekmovanje res zahtevno. V naši konkurenci so tekmovalce štiri, v konkurenci GVC-jev pa šest ekip. Na koncu smo zasedli odlično tretje mesto, kar je dokaz, da operativna enota v PGD Dolenjske Toplice deluje na vrhunskem nivoju, saj nam je malo manjkalo do najboljšega mesta v naši kategoriji.

Operativcem PGD Dolenjske Toplice želim še naprej tako visokih uvrstitev ter da bi vedno delovali na takšnem vrhunskem nivoju kot sedaj.

Meddruštveno srečanje in tekmovanje v pikadu

ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice
DRAGO ZUPANČIČ

Meddruštvenega srečanja 1. septembra z udeležbo iz društev upokojencev Straža, Prečna, Uršna sela in Dolenjske Toplice se je udeležilo prek 60 članov našega društva. Nekateri smo na prizorišče pripešali iz Dolenjskih Toplic prek Gorenjega Gradišča, Rumanje vasi, Vavte vasi in preko novega mostu čez Krko, Sel do športnega parka Breza v Straži. Organizator in gostitelj Društvo upokojencev Straža je pripravilo tekmovanje v pikadu in pogostitev v prijetnem ambientu.

Tekmovanje v pikadu je potekalo v ženski in moški konkurenci. Letos so prvič sodelovali tudi iz društva upokojencev Prečna, tako da je bilo še bolj zanimivo. V ženski ekipi so naše tekmovalke v sestavi **Slavica Kovač**, **Zvonka Prosen**, **Fanika Krese** in **Marinka Makovec** prejele pokal za tretje mesto, moška ekipa pa je bila druga. V njej so bili

Jože Kapš, **Srečko Pugelj**, **Tone Aš** in **Drago Zupančič**. Vsem nastopajočim iskrene čestitke za uspeh in hvala za prizadevanje.

Škoda v gozdovih

IVAN PLUT, Zavod za gozdove Slovenije, KE Straža-Podturn

Izredno vroče poletje, nepravočasna sanacija žledolomov in vetrolomov v Sloveniji ter bogata semenitev smreke so vzroki velikega napada smrekovega lubadarja. Posebno prizadeta so območja proti Primorski, ki že kažejo siromašno podobo gozdne krajine. Tudi na delih Dolenjske in Bele krajine beležimo nadpovprečen delež lubadark.

Na področju krajevne enote Straža-Podturn je bilo do konca avgusta označenih in posekanih prek 16000 m³ smrekovih lubadaric. Lastnike gozdov zato opozarjamo, da še naprej spremljajo stanje v svojih smrekovih sestojih in se po potrebi povežejo s pristojnimi revirnimi gozdarji.

Žarišče lubadarja v »zdraviliškem« gozdu, ki žal nenačrtno spreminja njegovo podobo

Savnanje je tudi trening za žile in imunski sistem

TERME DOLENJSKE TOPLICE

Že stoletja velja savna za prostor za telesno in duhovno čiščenje, savnanje pa predstavlja eno najbolj zdravih in prijetnih oblik sproščanja. Je namreč proces izmenjavajočega ogrevanja in ohlajevanja telesa. Ogrevanje kože povzroči širjenje perifernih žil, ohlajevanje pa njihovo aktivno krčenje. Oba dela procesa sta enako pomembna in oba skupaj ustvarjata blagodejni občutek. Izmenično širjenje in krčenje žil predstavlja trening za žile, ki omogoča, da ostanejo gibke in prožne. Od tod trditev, da savnanje upočasnjuje staranje žil in krepi celoten kardiovaskularni sistem.

Poleg tega se ob pregrevanju telo znoji, z znojem pa se iz njega izločajo nekoristne in škodljive snovi. S tem se čisti tudi koža in se hitreje obnavlja. Zaradi pospešenega krvnega obtoka, ki je posledica toplote v savni, dobiva koža namreč več hranilnih snovi. Redni uporabniki savn zato kmalu opazijo, da je njihova koža nežnejša in bolj gladka. Savnanje tudi omejuje nastajanje ogrcev, s tem ko temeljito očisti znojnice in kožne pore, in pomaga razgrajevati celulit.

Pospešen krvni obtok v telesu povzroča sproščanje napetosti v mišicah. Blagodejnost savnanja občutijo tudi tisti, ki jih rado zebe v noge in roke. Z boljšo prekrvlenostjo telesa izgine tudi ta tegoba, začutimo pa več energije, več telesne in tudi več spolne moči.

Savna nadalje krepi imunski sistem in ob redni uporabi preprečuje virusna in bakterijska obolenja ter poživlja limfni obtok. Za ljudi z astmo in bronhitisom so priporočljive parne savne, saj vodna para z eteričnimi olji blažilno deluje na dihala.

Kot prerojeni

Še en učinek savnanja je zelo dobrodošel. Po savnanju, za katerega si je treba vzeti dovolj časa, se odlično počutimo. Imamo več energije in zadovoljne nas preplavi občutek čistosti in lahkosti. Kot da bi se

Po nasvet v svetovalno središče

RIC NOVO MESTO

V svetovalnem središču nudimo brezplačne storitve informiranja in svetovanja na področju izobraževanja odraslih, tako za prosti čas (računalniški tečaji, jeziki, ustvarjanje ...) kot za pridobitev poklica. Obiščete nas lahko pred vključitvijo v izobraževanje (izbrati ustrezen izobraževalni program in organizacijo, ki ga izpeljuje, spoznati vpisne pogoje, način poteka izobraževanja idr.), med potekom (kako organizirati svoje učenje, kako odpravljati težave pri učenju idr.) in ob koncu izobraževanja (v čem se lahko še izobražujem idr.). Nudimo tudi pomoč pri pisanju vlog/ponudb za zaposlitev, življenjepisa, pri pripravi na razgovor ter pri iskanju oglasov za delo.

Svetovalni telefon: 07 393 45 52 ali 031 701 191.

Svetovanje po e-pošti: svetovalno.sredisce@ric-nm.si. Poiščete nas lahko v Novem mestu, v prostorih **Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto** (Topliška cesta 2, v trgovskem centru TUŠ, rumena stavba). Naša pomoč je brezplačna, ker nas sofinancira ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Policija svetuje

JAN ZAVODNIK, vodja policijskega okoliša

V avgustu smo policisti PP Dolenjske Toplice na območju občine Dolenjske Toplice obravnavali:

- vlom v stanovanjsko hišo na Dolenjih Sušicah,
- tatvino akumulatorjev iz delovnih strojev na Podstenicah.

V avgustu smo obravnavali dve prometni nesreči, eno v Dolenjskih Toplicah zaradi nepravilnega premika vozila, druga pa se je zgodila zaradi neprilagojene hitrosti kolesarja na Gorenjih Sušicah.

Kolesarji najpogosteje povzročijo prometne nesreče zaradi:

- nepravilne strani in smeri vožnje,
- vožnje pod vplivom alkohola,
- neupoštevanja pravil o prednosti,
- pogostokrat pa tudi hitrosti ne prilagodijo stanju in lastnostim ceste.

Da se izognete vsem nevšečnostim na cesti, svetujem, da:

- Če ni kolesarske steze, vozite ob desnem robu vozišča v smeri vožnje, in sicer čim bližje (ne več kot en meter) desnemu robu vozišča.
- Ponoči poskrbite, da boste še bolj vidni (obvezne so luči, odsevniki, priporočljiva svetla oblačila).
- Nikoli ne smete: krmila kolesa izpuščati iz rok, dvigniti nog s pedal, voditi, vleči ali potiskati drugih vozil, pustiti se vleči ali potiskati, prevažati predmetov, ki bi vas ovirala pri vožnji, voziti drugih oseb, razen če je z zakonom določeno drugače.
- V obvezno opremo kolesa sodijo zvonec, luč za osvetljevanje ceste, zadnja rdeča luč, zadnji rdeči odsevniki, rumeni odsevniki v pedalih, brezhibna zadnja in prednja zavora, bočni odsevniki.
- Nosite čelado: kolesar, mlajši od 14 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeto atestirano zaščitno čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik. Čelado pa priporočam tudi odraslim kolesarjem, čeprav ni zakonsko predpisana.

Še opozorilo občanom: Trenutno zaznavamo povečano število tatvin iz gospodarskih poslopij, zidanic in vikend hiš. Storilci kaznivih dejanj si prisvajajo različne stvari, kot so gorivo, orodje, obleke.

Pozivam vas, da, če opazite osebe, za katere sumite, da lahko storijo ali izvršujejo tovrstna dejanja, o tem obvestite policijo na št. 113. Če se takšne osebe prevažajo v vozilih, si zabeležite njihovo reg. številko. Tako bomo z vašo pomočjo hitreje izsledili storilce kaznivih dejanj in skupaj zagotovili višjo varnost.

Če imate kakršno koli vprašanje, predlog ali informacijo, ki bi nam koristila pri našem delu, mi to lahko sporočite na tel. številko 07 38 43 890 ali elektronsko pošto jan.zavodnik@policijsi.si.

Terme Dolenjske Toplice vabijo:

V bazene in savne ugodneje

Predprodaja vstopnic od 1. 10. do 30. 11. 2015.

Informacije: T: 051 684 539, E: borut.pucelj@terme-krka.si

- 2 uri kopanja 4 EUR
- otroška celodnevna vstopnica za bazene 4,50 EUR
- odrasla celodnevna vstopnica za bazene 5,90 EUR
- celodnevna vstopnica za savne 11,20 EUR
- celodnevna vstopnica za bazene in savne 12,90 EUR

In še ...

- klasična masaža celega telesa (40 min) že za 29,90 EUR

Vstopnice veljajo vse dni v tednu (do 15. 12. 2016).
Minimalna količina nakupa je 20 vstopnic oz. 5 masaž.

www.terme-krka.si

TERME KRKA

Ko Ivo bi še enkrat zaigral

JANEZ VOVK

Sodelavcu Ivu Melehu v slovo

Računalnik v Novolesu je zaključil delo,
že zdavnaj je opravil zadnje obdelave.
Ivo poskrbel je, da so vse službe in njih glave
dobile številne liste in izpolnil je vsem željo.

Imel bogat umetniški si dar,
Tvoj odnos do bližnjih vedno je bil nežen,
spoštljiv in lep, kot iz Tvojih slik barv sveženj,
znal si narediti vtis na vsakogar.

Jesen prihaja v deželo
polna čudovitih barvnih spektrov.
Žal bo paleta Tvoja za slikarsko žetev
ostala prazna, orodje mojstra ne bo imelo ...

Kitara, ljubezen Tvoja, pa sameva,
utihnilo so zvoki strun za vedno.
Prijat' lji Tvoji pa bomo večno
slišali njen glas, ki iz neskončnih daljav odmeva ...

Orientacija 2015

KATJA PEČAK, predsednica gasilske mladine

Na Malem Podljubnu je 5. septembra v organizaciji tamkajšnjega prostovoljnega gasilskega društva potekal orientacijski tek Orientacija 2015. Skupaj je bilo prijavljenih 85 ekip, od tega 36 pionirskih, 39 mladinskih in 10 pripravnških.

Mladi gasilci PGD Dolenjske Toplice smo se na dogodek prijavili s štirimi ekipami (po dve pionirski in mladinski). Pionirji so teknovali v spremstvu mentorja, medtem ko so morali mladinci tekmovali samostojno. Tekma je bila sestavljena iz zbijanja tarče z vedrovko ter orientacijskega teka do treh kontrolnih točk za pionirje oziroma petih kontrolnih točk za mladince, kjer so opravljali posamezne aktivnosti. Pionirke so tekmovalje končale na odličnem 5., pionirji pa na odličnem 6. mestu. Mladinke so imele nekaj smole, saj se je ena od tekmovalk rahlo poškodovala, in so tako pristale na 10. mestu, prav to mesto pa je zasedla tudi ekipa mladincev. S tekmovalja smo se vrnili optimistični in izkušenejši. Sklenili smo, da bomo naslednje leto še boljši.

Učenje klavirja

ANAMARIJA FINK

Tudi letos bo v Dolenjskih Toplicah potekala glasbena delavnica učenja klavirja s pričetkom v oktobru. Namenjena je učencem začetnikom in tudi tistim, ki želijo klavirsko znanje dopolniti. Vsi zainteresirani lahko pokličejo na telefonsko številko 040 855 283 ali pišejo na elektronski naslov anamarijafink8gmail.com.

Plesali bodo

UREDNIŠKI ODBOR
ALENKA PETERLIN

V Dolenjskih Toplicah se bo plesalo tudi v sezoni 2015/2016. Hip hop otroci in mame v organizaciji Plesnega studia Novo mesto bodo imeli vaje v KKC ob sredah, in sicer otroci od 16.30 do 18. ure, mame pa od 18. ure do 19.30. Veseli pa bodo tudi kakšnega atija. Začnejo v sredo, 7. oktobra.

Topliški koralčki pa bodo imeli country vaje v novi sezoni ob sredah ob 15. uri v Gostišču Kolesar.

ZABAVNI KOTIČEK

Med prispelimi rešitvami avgustovskega nagradnega sudokuja smo izžrebali **Marjano Furlan, Suhor 15, 8350 Dolenjske Toplice**, ki prejme pico v Gostišču Kolesar. Tudi tokrat vam pravilno rešen nagradni sudoku lahko prinese nagrado – prav tako pico v Gostišču Kolesar – nagrado je možno unovčiti dva meseca po izidu Vrelca. Priljučite si jo tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in pošljete na naslov Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, pripis Glasilo – sudoku, 8350 Dolenjske Toplice, in sicer do 15. oktobra 2015. Izmed vseh pošiljateljev/ic bomo izžrebali dobitnika/co nagrade in ga/jo objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev.

Navodilo: Prazna polja izpolnite tako, da bodo v vrstici in stolpcu vse številke od 1 do 9. To velja tudi za vsakega od kvadratov 3 x 3. Možna rešitev je vedno le ena.

SUDOKU

	3		6	2		9		1
	2	8	4		9	3	6	5
6				1	5		7	
8		3	5	4	1		2	9
		2	7	6	3	1		4
4			9	8		7	5	
3			2		4			
9	1		8			2		7
	5	6	1	3	7			8

NAGRADNI SUDOKU

	9							
			9		2			8
				5			7	
1			8	7		2		
9	4	6			1			
				9	4		1	6
	1	3	4	2	5	8		
	7	2					6	3
					3	5		

Rešitev iz prejšnje številke:

5	7	3	8	2	9	4	1	6
4	9	1	3	6	5	7	2	8
6	2	8	1	7	4	9	3	5
3	6	9	2	1	8	5	4	7
2	1	5	9	4	7	6	8	3
7	8	4	6	5	3	1	9	2
9	5	6	4	3	2	8	7	1
1	4	2	7	8	6	3	5	9
8	3	7	5	9	1	2	6	4

7	2	4	1	6	3	9	5	8
5	6	9	2	4	8	3	1	7
3	1	8	5	9	7	2	4	6
4	5	7	8	2	6	1	3	9
1	9	6	3	5	4	7	8	2
2	8	3	7	1	9	4	6	5
9	4	1	6	8	2	5	7	3
6	3	5	9	7	1	8	2	4
8	7	2	4	3	5	6	9	1

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič

Začetek šolskega leta 2015/2016

MAJA BOBNAR, prof., ravnateljica

S 1. septembrom sta šola in vrtec na široka odprla svoja vrata. V prvi razred je zakorakalo 39 prvošolcev, ki so jih prvi dan na to pot pospremili starši. V šoli so jih pričakale učiteljice in vzgojiteljice, učenci 9. razredov pa so jih pospremili v razred. Nekaj napotkov sta jim dala tudi župan **Jože Muhič** ter policist **Jan Zavodnik**, ki je še posebej izpostavil prometno varnost. Ostali učenci šole in strokovni delavci pa so se najprej zbrali v telovadnici, kjer sem jim predstavila novosti v tem šolskem letu:

- puredure so vsak dan v tednu od 7.30 do 8.15,
- prva ura se začne ob 8.20,
- še vedno bomo izvajali Bodi fit odmor,
- zjutraj sta dva dovoza avtobusov iz obeh smeri ter tudi dva razvoza ob 13.30 ter 14.50,
- v Soteski, Podhosti, na Dolenjih Sušicah, v Kočevskih Poljanah, Podturnu so dodatna postajališča,
- šolski kombi vozi otroke iz Občic ob 7.50 ter ob 14.20.

Po 10. uri pa so si učenci od 2. do 9. razreda po razredih ogledali Topličkovo učno pot, ki smo jo postavili ob koncu šolskega leta.

V vrtcu imamo kar nekaj otrok, ki so prvič zakorakali vanj in ob tem zelo pogrešali starše. V septembru so se navajali na prostore vrtca, nove obraze in že sedaj je solzic na njihovih obrazih manj kot prvi teden.

V Topliški vasi, v apartmajskem naselju Hrast, smo 15. septembra uradno odprli dislocirano enoto vrtca Gumbek. Odprtja so se udeležili župan, otroci in strokovne delavke vrtca ter naključni obiskovalci. Kulturni program sta pripravili starejši skupini vrtca. Po zapeti himni vrtca sva skupaj z županom prerezala trak in opravila uradno otvoritev. V prostorih bo prostora za 11 otrok, trenutno pa jih je v njem 5. Poleg se nahaja tudi ograjeno otroško igrišče. Skupaj z občino smo poskrbeli, da se je izgradnja zaključila pravočasno in da smo lahko 1. septembra že sprejeli prve otroke. Finančna sredstva za postavitev oddelka je zagotovila Občina Dolenjske

Toplice.

In kaj se je že vse zgodilo v šoli:

- Drugi teden v septembru so učenci 7. a odšli v CŠOD Breženka, kjer so preživeli čudovit naravoslovni teden.
- Izvedli smo uvodne roditeljske sestanke in starše seznanili s programom dela v letošnjem letu.
- V okviru tedna mobilnosti so učenci 4. in 5. razreda sodelovali v programu Jumicar, ki otroke poučuje, kako se vesti v prometnem okolju, tako da so postavljeni v vlogo voznika in doživljajo dogodke, kot jih opaža in zaznava voznik v pravem prometu.
- Izvedli smo že nekaj dni dejavnosti, ki smo jih načrtovali.
- Otroke vrtca in 1. triade sta obiskala bibliobus in Nodi.

Prvi šolski dan

IRENA PEČNIK, mamica prvošolčka

1. september se je pri nas začel že zelo zgodaj zjutraj. Jutro je bilo drugačno od vsakodnevne jutranje rutine. No, končno je bila ura 8.45 in sva odšla proti šoli.

Pred šolo sva se srečala s starši in prijatelji iz vrtca in z novimi sošolci. Nato so nas povabili v jedilnico, kjer so nas že čakali učenci, ki so imeli v rokah »rumene rutice« oziroma okrog vratu rumene varnostne odsevnike. Po uvodnem pozdravnem govoru ravnateljice **Maje Bobnar** je prvošolčkom vse najlepše v šoli zaželel tudi župan **Jože Muhič**. Policist **Jan Zavodnik** jih je spomnil na varno hojo v prometu ter uporabo otroških varnostnih sedežev in varnostnih pasov v avtomobilu. Predstavil jim je uporabo in namen rumenih varnostnih odsevnikov, ki so jih ta dan dobili.

Nato je postalo zanimivo: učiteljica je poklicala bodočega prvošolca,

ta je prišel do nje, učenec iz 9. razreda pa mu je podaril odsevno rutko in ga pospremil iz jedilnice v garderobo ter nato v razred. Starši smo ponosno in za vzpodbudo s ploskanjem pospremili vsakega prvošolčka. Na koncu smo se jim v razredu pridružili. Že so sedeli v krogu na stoli in se umirjeno pogovarjali, se smejali ... Sledil je njihov uvodni pozdravček, nato pogovor, pravljica in risanje na vsebino pravljice. Čas je hitro minil, za konec so se prvošolci posladkali s sadno kupo.

Tako kot v mnogih družinah je bil tudi pri nas ta dan zelo pomemben, da pa je bil še popolnejši, smo ga izpolnili še z obiskom bazena.

Najlepša hvala vsem, ki ste se potrudili in prispevali delček svoje malenkosti in ste našim prvošolčkom pripravili lep sprejem, da je prvi šolski dan minil v prijetnem vzdušju.

Po poteh prvih zapiskov

DEVETOŠOLKA

V torek, 8. septembra, smo imeli kulturni dan Po Trubarjevih poteh.

Ob 8.20 smo se izpred šole odpeljali v samostan Stična. Tam nas je pričakala lokalna vodička, ki nam je pripovedovala različne zanimivosti, povezane s samostanom. Ogledali smo si tudi faksimile Stiškega rokopisa, prostore, v katerih je delal pater Ašič, različne predmete, ki so jih menihi uporabljali pri svojem delu, razstavo slik meniha, zunanje dvorišče in prostore, ki so jih beli menihi včasih uporabljali.

Iz Stične smo se odpeljali na Rašico, kjer nas je že čakal vodič, ki nam je poskušal približati čase turjaških grofov in pomembnost Primoža

Trubarja. Tam smo imeli tudi delavnico, na kateri smo izdelali miniaturno knjigo.

Od tam smo se odpeljali v nekaj minut oddaljeni grad Turjak. Prav tako smo poslušali vodiča, ki nas je popeljal po različni sobanah, v katerih so nekoč prebivali turjaški grofje. Grad je mogočen in veliko prostorov v njem je že prenovljenih.

Dan je bil prijeten, videli in slišali smo veliko novega. Vsebine se vključujejo predvsem v pouk slovenščine, a ravno tako so nam lahko bližje nekatera zgodovinska dejstva.

Oktobrske prireditve v občini

PRIREDITEV	DAN, DATUM, URA	KRAJ	PRIREDITEV	OPOMBA
Srečanje ob mednarodnem dnevu starejših	Četrtek, 1. oktober 2015, ob 16. uri	Jedilnica OŠ Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Dušan Kraševac (041 792 878 ali dusan.krasevec@siol.net). Kulturni program, predavanje o konoplji, pogostitev.
Odprtje razstave Pozdrav jeseni	Petek, 2. oktober 2015, ob 18. uri	Dvorana Augusta Schaura, Kočevske Poljane	Zavod Mošnice - Moschnitze	
Mesečni sejem v Dolenjskih Toplicah	Sobota, 3. oktober 2015, med 8. in 16. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 3. oktober 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Likovna ustvarjalnica, program mozaik	Sobota, 3. oktober 2015, ob 9:30	KKC Dolenjske Toplice	JSKD Novo mesto	Potrebna je prijava na: oi.novo.mesto@jskd.si ali 07 393 03 82 ali 031 704 529
Lažji pohod v okolico Dolenjskih Toplic	Torek, 6. oktober 2015, ob 8:30	Odhod izpred društvenih prostorov	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Tončka: (041 666 341 ali antonija.avgustin@gmail.com)
Trening v kegljanju s kroglo na vrvi	Sreda, 7., 14., 21. in 28. oktober 2015, od 8. ure dalje	Ploščad pred KKC-jem	DU Dolenjske Toplice	Vodji: Slavka (031 292 908) in Drago (041 348 781)
Streljanje z zračno puško	Sreda, 7., 14., 21. in 28. oktober 2015, ob 9. uri	KKC Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Jože Zupančič (031 664 978 ali joze.obrh@gmail.com)
Pikado	Sreda, 7., 14., 21. in 28. oktober 2015, ob 9. uri	Prostori društva	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Slavica Kovač (031 633 593) in Ivan Avguštin (041 385 579 ali janez.avgustin@gmail.com)
Srečanje krvodajalcev jubilarcev naše občine in podelitev priznanj	Sreda, 7. oktober 2015, ob 18. uri	KKC Dolenjske Toplice	KORK Dolenjske Toplice	Informacije: Ivana Pelko (031 677 979)
Pohod in tek	Četrtek, 8. oktober 2015, ob 12. uri (start ob 13. uri)	Zbor pred hotelom Balnea		Startnina 5 EUR (gre v dobrodelne namene). Vsak udeleženec dobi majico.
Kmečka tržnica	Sobota, 10. oktober 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Zaključek sezone s tekmovanji	Sobota, 10., in nedelja, 11. oktober 2015	Pristajališče v Podturnu	KPL Kanja	Informacije: Dušan Gorenc (031 379 628)
Društveni pohod na Sela pri Ajdovcu – Vesela vas	Torek, 13. oktober 2015, ob 8. uri	Odhod z Gorenjega Polja pri spomeniku	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica (051 222 631 ali elica.pavlic@gmail.com) Organizirana bo malica. Prijave na startu.
Kostanjev piknik	Četrtek, 15. oktober 2015, ob 16. uri	Jasa Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Dušan Kraševac (041 792 878 ali dusan.krasevec@siol.net)
Kmečka tržnica	Sobota, 17. oktober 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
15. PRAZNIK TOPLIŠKA JABOLKA 2015	Od sobote, 17., do ponedeljka, 19. oktobra 2015	Ploščad pred in v KKC Dolenjske Toplice	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Urica pravljic in ustvarjalna delavnica	Torek, 20. oktober 2015, ob 17. uri	Knjižnica DT	KMJ Novo mesto	Informacije: knjižnica (07 30 65 346)
Odprtje razstave Likovne sekcije Jutro	Torek, 20. oktober 2015, ob 19. uri	Avla I., KKC Dolenjske Toplice	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Jesensko čiščenje partizanskih grobišč v Kočevskem rogu	Sobota, 24. oktober 2015, ob 8. uri	Zbor na gasilskem igrišču v Podturnu	Društvo za vzdrževanje partizanskih grobišč v Rogu	Informacije: Alojz Puhan (041 745 736)
Kmečka tržnica	Sobota, 24. oktober 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
KOMEMORACIJA OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE	Petek, 30. oktober 2015, ob 16. uri	Pokopališče, Dolenjske Toplice	Občina Dolenjske Toplice in KZZB za vrednote NOB Dolenjske Toplice	Informacije: Avgust Bradač (031 323 538)
Kmečka tržnica	Sobota, 31. oktober 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
17. tradicionalni pohod na Sveti Peter ob dnevu reformacije	Sobota, 31. oktober 2015, ob 9. uri	Start v Podhosti, začetek gozdne poti nad Podhosto	OO SDS Dolenjske Toplice	Informacije: Karmen Potočar (040 462 475)

PRAZNIK TOPLIŠKEGA JABOLKA 2015

Sreda, 14. oktober 2015

9:00 OCENJEVANJE DOMAČIH SADNIH SOKOV IN SADNIH KISOV
(Vzorci se zbira v KKC Dolenjske Toplice in na izpostavih KGZS – Zavoda Novo mesto, do ponedeljka, 12. oktobra 2015, do 15. ure.)

Sobota, 17. oktober 2015

9:00–12:00 KMEČKA TRŽNICA

9:00–12:00 OCENJEVANJE JABOLČNIH ZAVITKOV IN TEHTANJE NAJTEŽJIH JABOLK (Avla I., KKC Dolenjske Toplice)

Vse zavitke je treba dostaviti med 8:00 in 10:00.

Potrebna je predprijava na tel. št. 041 807 725 (Marija Šuštaršič).

VODEN OGLED

9:30 SADJARSKE KMETIJE BUČAR (BUŠINEC)

11:30 DESTILARNE BERRYSHKA (OBRHA)

Organiziran bo brezplačen prevoz z avtobusom na lokacije iz Dolenjskih Toplic ob 9:00 s parkirišča Balnea. Minimalna udeležba je 10 oseb.

14:00–18:00 RAZSTAVA JABOLK IN OSTALEGA SADJA TER IZDELKOV IZ SADJA (KGZS - Zavod Novo mesto)

Podnaslov razstave: Uživajmo v doma pridelani hrani!

- kulinarčna razstava jedi iz jabolk (DPŽ Dolenjske Toplice)
- razstava vrtca Gumbek Dolenjske Toplice
- ustvarjalna delavnica za otroke (14:00)
- portretiranje po stari tehniki mokri kolodij (Borut Petelin)
- peka palačink in jabolk (DPŽ Dolenjske Toplice)
- PRIKAZ IZDELAVE JABOLČNEGA SOKA z degustacijo napak, ki se pojavljajo na kisu in jabolčnemu soku (KGZS - Zavod NM, Martin Mavsar)
- sejem domače in umetnostne obrti
- nastop ansambla ŽVIŽG
- peka kostanja in degustacija mošta (Društvo vinogradnikov Dolenjske Toplice)

15:00 OTVORITEV PRIREDITVE

- nastop folklorne skupine DPŽ Dolenjske Toplice
- nastop vrtca Gumbek in učencev OŠ Dolenjske Toplice
- nagovor Jožeta Muhiča, župana Občine Dolenjske Toplice
- pozdrav Jožeta Simončiča, direktorja KGZS – Zavod NM

16:00 PARADA STARODOBNIKOV

(Start s parkirišča Balnea mimo KKC-ja Dolenjske Toplice)

14:00–18:00 PREDSTAVITEV TOPLIŠKIH GOSTILN S KULINARIČNIM USTVARJANJEM

- Restavracija Balnea, Dolenjske Toplice
- Gostišče Oštarija, Dolenjske Toplice

Nedelja, 18. oktober 2015

9:00–12:00 KMEČKA TRŽNICA

VODEN OGLED

9:30 ZELIŠČARSKE KMETIJE PLAVICA (CEROVEC)

11:30 GENSKO BANKE STARIH SADNIH SORT IN MUZEJA KOČEVARJEV STAROSELCEV (OBČICE)

Organiziran bo brezplačen prevoz z avtobusom na lokacije iz Dolenjskih Toplic ob 9:00 s parkirišča Balnea. Minimalna udeležba je 10 oseb.

14:00–18:00 RAZSTAVA JABOLK IN OSTALEGA SADJA TER IZDELKOV IZ SADJA (KGZS - Zavod Novo mesto)

Podnaslov razstave: Uživajmo v doma pridelani hrani!

- PRIKAZ PLETENJA ČESNOVE KITE (Mimica Hlebec ob 16:00)
- kulinarčna razstava jedi iz jabolk (DPŽ Dolenjske Toplice)
- razstava vrtca Gumbek Dolenjske Toplice
- ustvarjalna delavnica za otroke (14:00)
- portretiranje po stari tehniki mokri kolodij (Borut Petelin)
- PRIKAZ IZDELAVE JABOLČNEGA ZAVITKA z degustacijo (ob 14:00)
- peka palačink in jabolk (DPŽ Dolenjske Toplice)
- PRIKAZ IZDELAVE JABOLČNEGA SOKA (KGZS-Zavod NM)
- sejem domače in umetnostne obrti
- nastop ansambla PETRA FINKA
- peka kostanja in degustacija mošta (Društvo vinogradnikov Dolenjske Toplice)

15:00 Podelitev priznanj najboljšim jabolčnim zavitkom in najtežjemu toplišskemu jabolku ter najboljšim jabolčnim kisom in jabolčnim sokom

(podelitev bodo popestrile ljudske pevke Rožce DPŽ Dolenjske Toplice)

Po podelitvi priznanj jabolčnih zavitkov bo razstavljene izdelke možno kupiti.

Ponedeljek, 19. oktober 2015

09:00–12:00 BORZA ZA LOKALNO OSKRBO

DELAVNICA ZA GOSTINCE IN NOVINARJE

Poskusimo sadje, ki bi ga vsi radi jedli! (Degustacija različnih sort jabolk z namenom ocenjevanja jedilnih lastnosti različnih sort jabolk) Andreja Brence, KGZS – Zavod Novo mesto, Lastnosti 100 % jabolčnega soka z degustacijo - Martin Mavsar, KGZS – Zavod Novo mesto, Lastnosti jabolčnega kisa z degustacijo - Andrej Bajuk, KGZS Zavod Novo mesto
9:00–15:00 STROKOVNA VODENJA PO RAZSTAVI ZA UČENCE OŠ DOLENJSKE TOPLICE

Ko ribič ujame človeško ribico

ANDREJ HUDOKLIN, Zavod RS za varstvo narave

Sredi letošnjega junija me je presenetil klic prizadevne ekipe topliških ribičev, ki so izvajali tradicionalni izlov rib iz presihajoče Črmošnjice nad Podturnom: ujeli smo človeški ribici. Seveda sem takoj pohitel na kraj dogodka, saj se žival kljub stalni prisotnosti v zaledju izvirov ob Črmošnjici, Sušici in Krki le redko opazi. Ribiči so odlavljali s prenosnim električnim agregatom. Ta generira šibek električni tok, ki ob tem, ko teče skozi vodo, omami ribe in druge živali. V plitvi vodni kadunji so tako našli eno, nekoliko višje pa še drugo človeško ribico, ki ju je naplavilo izpod kamna. Močerile najpogosteje opažamo ob višjih vodostajih, ko jih močni tokovi iztrgajo iz podzemlja. Verjetno se je to zgodilo tudi v tem primeru. Glede na skromno telesno kondicijo obeh živali smo ocenili, da sta že daljše obdobje v agoniji, saj je bila telesna teža glede na velikost osebkov (25 in 16 cm) daleč pod normalno. Na odseku najdbe po vedenju domačinov ni znanih visokovodnih bruhalnikov, ti se stekajo v potok nekoliko višje. Preseneča pa, da so pred nekaj leti prav tu že našli mrtev osebek. Človeška ribica dokazano naseljuje podzemski tok Črmošnjice, ki se steka v izvir Radeščice. Znanih je več opažanj v okolici Kočevskih Poljan, pred desetletji pa tudi v izviru Radeščice in Obrha. Živali smo po pregledu odvzeli kožne brise za genetsko analizo ter ju vrnili v enega od kraških izvirov nad lokacijo najdbe. Genetske raziskave človeške ribice kažejo, da je populacija v porečju Krke in na območju Bele krajine verjetno ena od petih samostojnih vrst, ki poseljujejo dinarski kras.

skriti kotički narave